

Pielikums
Iekšlietu ministrijas
2017.gada 6.septembra
rīkojumam Nr. Nr.1-12/2028

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbības stratēģija 2017. – 2019.gadam

Rīga, 2017

Saturs

LIETOTIE TERMINI UN SAĪSINĀJUMI.....	3
1. PILSONĪBAS UN MIGRĀCIJAS LIETU PĀRVALDES DARBĪBAS PILNVAROJUMS UN PRIORITĀTES.....	4
1.1. Pilnvarojums.....	4
1.2. Prioritātes	6
1.3. Darbības virzieni	6
2. DARBĪBAS VIRZIENU APRAKSTS	7
2.1. Darbības virziens „Migrācija un patvērums”	7
2.2. Darbības virziens „Personu tiesiskais statuss”	14
2.3. Darbības virziens „Personu apliecinājoši un ceļošanas dokumenti”	18
2.4. Darbības virziens „Iedzīvotāju uzskaites un informācijas sistēmu funkcionalitāte”	20
3. PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA UN ATTĪSTĪBA.....	27
3.1. PMLP pakalpojumi	27
3.2. Elektroniskie pakalpojumi.....	29
3.3. Starpiestāžu pakalpojumi	29
3.4. Pakalpojumu sniegšanas uzlabošana	30
4. DARBĪBAS SPĒJU IZVĒRTĒJUMS	31
4.1. Darbības spēju novērtējums	31
4.2. PMLP darbības stiprās un vājās puses	34
4.3. PMLP iekšējo procesu optimizēšana.....	35

Lietotie termini un saīsinājumi

CARIS	Civiltāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēma
eID karte	Personas apliecība
EK	Eiropas Komisija
EMT	Eiropas migrācijas tīkls
EPAB	Eiropas Patvēruma atbalsta birojs
e-pakalpojums	Elektroniskais pakalpojums
ES	Eiropas Savienība
Eu-LISA	Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmām (<i>European Agency for the Operational Management of large-scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice</i>)
FADO	Viltoto un autentisko dokumentu reģistrs (<i>False and Authentic Documents Online</i>)
HLWG	ES Padomes Patvēruma un migrācijas jautājumu augsta līmeņa darba grupa (<i>High-Level Working Group on Asylum and Migration</i>)
IĀIAR	Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistrs
IKT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IR	Iedzīvotāju reģistrs
IeM	Iekšlietu ministrija
IRMA	Integrētās atgriešanas pārvaldības lietotne (<i>Integrated Return Management Application</i>)
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
NVIS	Nacionālā Vīzu informācijas sistēma
PADIS	Personu apliecināšanu dokumentu informācijas sistēma
PIZIS	Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēma
PMC „Mucenieki”	Patvēruma meklētāju centrs „Mucenieki”
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SCIFA	Imigrācijas, robežu un patvēruma jautājumu stratēģiskā komiteja (<i>Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum</i>)
SIS	Šengenas informācijas sistēma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VIS	Vīzu informācijas sistēma
VISION	Vīzu konsultāciju tīkls (<i>Visa Inquiry Open-Border Network</i>)
VMIS	Vienotā migrācijas informācijas sistēma
VRS	Valsts robezsardze

1. PILSONĪBAS UN MIGRĀCIJAS LIETU PĀRVALDES DARBĪBAS PILNVAROJUMS UN PRIORITĀTES

1.1. Pilnvarojums

PMLP ir iekšlietu ministra pārraudzībā esoša tiesās pārvaldes iestāde, kas atbilstoši pilnvarojumam¹:

- īsteno valsts migrācijas un patvēruma politiku, nosaka personu tiesisko statusu valstī, tai skaitā nosaka piederību pie Latvijas pilsonības, veic iedzīvotāju uzskaiti, kā arī izsniedz personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus;
- izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektus;
- sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektiem;
- ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos izdod administratīvos aktus;
- savas kompetences ietvaros pārstāv valsts intereses starptautiskajās organizācijās un Eiropas Savienības institūcijās;
- nodrošina pētījumu pieteikumu izstrādi, kā arī veicina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu nozares politikas izstrādē;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā.

Īstenojot valsts migrācijas un patvēruma politiku, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus migrācijas un patvēruma jomā;
- analizē migrācijas un patvēruma procesus Latvijā un citu valstu pieredzi migrācijas jautājumu risināšanā;
- kontrolē ārzemnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā;
- sadarbojas ar starptautiskām organizācijām un nevalstiskajām organizācijām, kā arī citu valstu migrācijas dienestiem;
- lemj par ielūgumu, vīzu, uzturēšanās atļauju un ES dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņu reģistrācijas apliecību izsniegšanu un anulēšanu, kā arī nodarbinātības tiesību piešķiršanu un anulēšanu ārzemniekiem;
- sniedz nacionālās konsultācijas un konsultācijas ar citām Šengenas līguma dalībvalstīm pirms vīzas pieteikuma izskatīšanas;
- savas kompetences ietvaros iekļauj un aktualizē ziņas Šengenas informācijas sistēmā;
- lemj par izbraukšanas rīkojumu un lēmumu par piespiedu izraidīšanu izsniegšanu, atcelšanu vai to izpildes atlikšanu;
- atbilstoši kompetencei izskata jautājumus un pieņem lēmumus par ieceļošanas aizlieguma noteikšanu, atcelšanu vai samazināšanu;
- savas kompetences ietvaros piedalās patvēruma meklētāju uzņemšanas procesā un nodrošina patvēruma meklētāju izmitināšanu;
- savas kompetences ietvaros lemj par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu, izskata patvēruma meklētāju iesniegumus un lemj par pabalsta piešķiršanu bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss;
- sadarbībā ar citām valsts institūcijām, pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām nodrošina bēgļu un personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss, adaptāciju;

---

¹ MK 03.10.2006. noteikumi Nr.811 „Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nolikums.”

- lemj par repatrianta statusa piešķiršanu, piešķir pabalstus repatriantiem, kā arī veic ar repatriantu adaptāciju saistītos pasākumus.

Nosakot personu tiesisko statusu valstī, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus personu tiesiskā statusa jomā;
- lemj par personu piederību Latvijas pilsoņu, Latvijas nepilsoņu vai bezvalstnieku kopumam, izņemot gadījumus, ja par piederību Latvijas pilsoņu kopumam lemj Saeima vai Ministru kabinets;
- izskata jautājumus un pieņem lēmumus par Latvijas nepilsoņa un bezvalstnieka statusa zaudēšanu;
- izskata pieprasījumus par personu tiesiskā statusa pārbaudi un sniedz atzinumus par atgriešanās apliecību izsniegšanu;
- izskata personu iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā, un sagatavo iesniegšanai Ministru kabinetā tiesību aktu projektus par Latvijas pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā vai pieņem lēmumu par naturalizācijas atteikumu;
- organizē Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes materiālu un latviešu valodas prasmes pārbaudes materiālu izstrādi personām, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, un nodrošina nepieciešamo mācību palīg līdzekļu un metodisko līdzekļu sagatavošanu;
- pārbauda to personu Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanas, kā arī latviešu valodas prasmi, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā;
- organizē solījuma par uzticību Latvijas Republikai došanas un parakstīšanas svinīgās ceremonijas;
- izskata personu iesniegumus par atteikšanos no Latvijas pilsonības, pieņem lēmumu par personas atzīšanu par Latvijas pilsonību zaudējušu vai par atteikumu atzīt personu par Latvijas pilsonību zaudējušu;
- izskata pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu, pieņem lēmumu izbeigt pārbaudes lietu vai atņemt Latvijas pilsonību;
- izskata personu iesniegumus par Latvijas pilsonības atjaunošanu, pieņem lēmumu par Latvijas pilsonības atjaunošanu vai atteikumu atjaunot Latvijas pilsonību;
- izskata personu iesniegumus par politiski represētās personas statusa piešķiršanu un pieņem lēmumu par politiski represētās personas statusa piešķiršanu vai atteikumu piešķirt politiski represētās personas statusu.

Nodrošinot personu apliecinošu un ceļošanas dokumentu izsniegšanu, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus personu apliecinošu dokumentu jomā;
- izsniedz personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus (pases un personas apliecības) Latvijas pilsoņiem, Latvijas nepilsoņiem, bēgļiem, personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, ārvalstniekiem un bezvalstniekiem, kuri saņēmuši atļauju uzturēties Latvijā;
- sagatavo priekšlikumus jaunu personu apliecinošu dokumentu ieviešanai vai esošo nomaiņai, nodrošinot Latvijas personu apliecinošo un ceļošanas dokumentu atbilstību starptautiskajiem standartiem;
- uzskaita personu apliecinošos un ceļošanas dokumentus;
- izsniedz politiski represēto personu un nacionālās pretošanās kustības dalībnieku apliecības;
- aktualizē informāciju par personu apliecinošiem dokumentiem FADO datu bāzē.

Nodrošinot iedzīvotāju uzskaiti valstī, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido tiesību aktus iedzīvotāju uzskaites jomā;
- reģistrē personas Iedzīvotāju reģistrā un pārbauda reģistrējamo personu sniegtās ziņas, aktualizē un apstrādā Iedzīvotāju reģistrā iekļautās ziņas;
- uztur un pilnveido personu uzskaites dokumentu arhīvu (Iedzīvotāju reģistra pirmuzskaites lietu arhīvu un Personu lietu arhīvu);
- uztur un pilnveido PMLP pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas;
- nodrošina Vēlētāju reģistrā iekļauto ziņu apstrādi, vēlēšanu sarakstu pārbaudi, paziņojumu sagatavošanu nosūtīšanai un vēlētāju sarakstu sagatavošanu un izsniegšanu vēlēšanu komisijām vēlēšanu un tautas nobalsošanu sekmīgai norisei;
- auditē PMLP pārziņā esošās informācijas sistēmas un administrē to lietotājus;
- slēdz līgumus un starpresoru vienošanās par ziņu sniegšanu no Iedzīvotāju reģistra tiešsaistē;
- nodrošina elektronisko pakalpojumu administrēšanu, pilnveidošanu un lietotāju apmācības;
- sniedz fiziskām personām, komersantiem, pašvaldībām un valsts pārvaldes institūcijām nepieciešamās ziņas.

1.2.Prioritātes

Izstrādājot prioritātes, PMLP ņēma vērā Iekšlietu ministrijas darbības stratēģijā 2017.-2019.gadam noteiktās prioritātes un ar to realizāciju saistītos praktiskos pasākumus, tika izvērtēti aspekti saistībā ar dalību ES, kā arī politikas plānošanas dokumentos noteiktie uzdevumi un citas iniciatīvas, kas veicina labas pārvaldības principa iedzīvināšanu PMLP procesos.

PMLP mērķis ir nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu migrācijas un patvēruma, personu tiesiskā statusa, iedzīvotāju uzskaites un personu apliecinošu dokumentu jomā un publisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principiem.

Mērķa sasniegšanai vidējam termiņam ir noteiktas šādas prioritātes:

1.prioritāte: *Īstenojot PMLP darbības virzienu politiku un sniedzot atbalstu vēlēšanu procesā, nodrošināt PMLP iekšējiem un ārējiem klientiem ērtu un optimālu pieeju procedūrām saskaņā ar labas pārvaldības principiem;*

2.prioritāte: *Turpināt PMLP darbības procesu elektronizāciju un veicināt PMLP sniegto elektronisko pakalpojumu izmantojamību, sekmējot efektīvu, lietderīgu un ekonomisku pieejamo resursu izmantošanu;*

3.prioritāte: *Izveidot tehnisko un tiesisko pamatu, lai nodrošinātu vienotu fizisko personu uzskaiti un identifikāciju Latvijas Republikā, un nodrošināt atbalstu centralizētai publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platformu izveidei, publiskās pārvaldes procesu optimizēšanai un attīstībai;*

4.prioritāte: *Pilnveidot personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas procedūras, papildināt personas apliecību funkcionalitāti un drošību, lai sekmētu personu piekļuvi e-vidēi.*

1.3.Darbības virzieni

PMLP īsteno šādus darbības virzienus:

1. Migrācija un patvērums;
2. Personu tiesiskais statuss;
3. Personu apliecinājoši un ceļošanas dokumenti;
4. Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitāte.

2. Darbības virzienu apraksts

Darbības virzieni tiek īstenoti budžeta programmas 11.00.00 "Pilsonības un migrācijas lietas", budžeta apakšprogrammas 70.06.00 "Eiropas migrācijas tīkla projektu un pasākumu īstenošana" un budžeta apakšprogrammas 70.18.00 "Iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)", kā arī Ekonomikas ministrijas budžeta programmas 33.00.00 "Ekonomikas attīstība programma" ietvaros.

2.1. Darbības virziens „Migrācija un patvērums”

1. Darbības virziens „Migrācija un patvērums”

2. Esošās situācijas apraksts

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Imigrācijas likumā, Patvēruma likumā, Repatriācijas likumā, Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā, likumā "Par Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijas Republikā", Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (EK) Nr.810/2009 ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu² (Vīzu kodekss), Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (EK) Nr.767/2008 par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula)³ un citos Latvijas un ES tiesību aktos noteiktajām prasībām, kā arī saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas ir noteikti Valdības Rīcības plānā⁴, „Latvijas Republikas valsts robežas integrētas pārvaldības koncepcijā 2013.-2018.gadam” un “Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”.

Nozīmīgākais veikums iepriekšējā plānošanas cikla ietvaros (2014.-2016.gadā):

- Imigrācijas likumā veikta virkne grozījumu. Būtiskākās izmaiņas (09.06.2016.) paredz, ka ārzemnieks var pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju, iegādājoties vienu nekustamo īpašumu kura vērtība ir vismaz 250 000 *euro* (iepriekš 70 000 vai 140 000 *euro* atkarībā no īpašuma atrašanās vietas), ja šis īpašums atrodas Rīgā vai Jūrmalā, vai Ādažu, Babītes, Baldones, Carnikavas, Garkalnes, Ikšķiles, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu vai Stopiņu novadā, savukārt, ja īpašums atrodas ārpus šīm teritorijām, ir pieļaujama divu nekustamo īpašumu iegāde. Imigrācijas likums arī nosaka, ka termiņuzturēšanās atļauju var pieprasīt arī gadījumos, ja ārzemnieks iegādājas bezprocentu valsts vērtspapīrus par 250 000 *euro*, kā arī ieviestas normas par papildu iemaksām valsts budžetā, pieprasot termiņuzturēšanās atļaujas investīciju programmas ietvaros. Tiem ārzemniekiem, kuri pieprasa uzturēšanās atļauju kā ieguldītāji kapitālsabiedrībā, jāmaksā valsts budžetā 10 000 *euro*, iegādājoties nekustamo īpašumu, jāveic iemaksa, kas atbilst 5% no īpašuma vērtības, savukārt, ja veiktas investīcijas Latvijas Republikas kredītiestādē vai ārzemnieks iegādājies bezprocentu valsts vērtspapīrus – 25 000 *euro*. Noteikts, ka atkārtoti pieprasot termiņuzturēšanās atļaujas saistībā ar ieguldījumu, ārzemniekam valsts budžetā jāiemaksā 5 000 *euro*. Grozījumos arī noteikti precīzāki un stingrāki nosacījumi kapitālsabiedrībām, kuru pamatkapitālā savus līdzekļus iegulda ārzemnieki, lai saņemtu termiņuzturēšanās atļaujas.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.810/2009 (13.09.2009.), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK)Nr.767/2008 (09.07.2008.) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām

⁴ MK 03.05.2016. rīkojums Nr. 275 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Māra Kučinska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai" (protokols Nr.20 29.§)

- Nodrošināta PMLP ekspertu dalība Latvijas prezidentūras ES Padomē īstenošanā, piedaloties un vadot ES Padomes Vīzu darba grupu un panākot progresu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.810/2009 (13.07.2009.), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) grozījumu izskatīšanā, kā arī tika veikts būtisks progress trijdaļā ietvaros ar Eiropas Parlamentu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2016/801/ES (11.05.2016.) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā izstrādē. PMLP eksperti piedalījās arī HLWG darbā, kā arī Tieslietu un iekšlietu padomnieku sanāksmē patvēruma jomā.
- Latvijas prezidentūras ES laikā tika pilnībā ieviests ES “VIS roll-out” plāns, kas atvieglo datu apmaiņu starp Šengenas valstīm par vīzu pieteikumiem.
- Jaunais Patvēruma likums (17.12.2015.) paredz, ka PMLP pārņem no Valsts robežsardzes patvēruma meklētāja intervēšanas funkciju; jautājumos, kas attiecas uz patvēruma meklētāju uzņemšanu Latvijā no citām dalībvalstīm vai trešajām valstīm, Ministru kabinets pieņem lēmumus un pauž Latvijas valsts nostāju, pamatojoties uz Saeimas lēmumu; skaidri definē kritērijus, kas nosaka, kuri patvēruma meklētāji uzskatāmi par mazāk aizsargātiem un kuriem ir īpašas procesuālās un uzņemšanas vajadzības, kā arī definē šo personu tiesības patvēruma procedūras laikā.
- Sākta uzdevumu izpilde “Rīcības plāna personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā” ietvaros, veicot Patvēruma meklētāju centra “Mucenieki” labiekārtošanas darbus. 2016.gadā uzsākta pārcelto patvēruma meklētāju ģimeņu uzņemšana, kopumā centrā izmitinot 169 pārceltās personas. Ar 22.12.2015. Ministru kabineta noteikumiem Nr.792 “Grozījumi Ministru kabineta 22.04.2014. noteikumos Nr. 210 “Noteikumi par pabalstu bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss”” samazināts personas, kurai piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss, pabalsta apmērs, nosakot, ka pilngadīgai personai tas ir 139,00 euro un katram nākamajam ģimenes loceklim un nepilngadīgai personai bez pavadības – 97,00 euro.

Būtiskākie uzdevumi un pasākumi plānošanas cikla ietvaros (2017.-2019.gadā):

1. Prioritātes: Īstenojot PMLP darbības virzienu politiku un sniedzot atbalstu personu demokrātisko tiesību ievērošanai, nodrošināt PMLP iekšējiem un ārējiem klientiem ērtu un optimālu pieeju procedūrām, vienlaikus novēršot to ļaunprātīgu izmantošanu īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.1. Konceptuālā ziņojuma par imigrācijas politiku projekta izstrāde un ziņojumā ietvertu pasākumu īstenošana.

Ārzemnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā regulē virkne Eiropas Savienības tieši piemērojamo normatīvo aktu un 31.10.2002. pieņemtais Imigrācijas likums (spēkā no 01.05.2003.), uz šī likuma pamata pieņemti Ministru kabineta noteikumi. Kopš Imigrācijas likuma stāšanās spēkā tajā ik gadu vienu vai vairākas reizes veikti dažāda apjoma grozījumi. Būtiskākās izmaiņas saistītas ar nepieciešamību pārņemt Eiropas Savienības direktīvas legālās un nelegālās migrācijas jomā, turklāt Imigrācijas likumu nācies pieskaņot arī Eiropas Savienības tieši piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, novēršot nacionālo un Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību normu dublēšanos. Eiropas Savienības apjomīgo normatīvo aktu pakāpeniskā ieviešana, kā arī dažāda rakstura nacionālās iniciatīvas nav labvēlīgi ietekmējušas Imigrācijas likuma struktūru un uztveramību. Jāatzīmē, ka šobrīd spēkā esošajos normatīvajos aktos nav pietiekami korekti regulēta Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņu (turpmāk – Savienības pilsoņi) un viņu ģimenes locekļu ieceļošana un uzturēšanās Latvijā, jo to, atšķirībā no trešo valstu pilsoņu ieceļošanas, nosaka Imigrācijas likumam pakārtots normatīvais akts – Ministru

kabineta noteikumi. Ir nepieciešams izstrādāt jaunu Imigrācijas likumu, kurā tiktu aptverti visu personu, ieskaitot Savienības pilsoņus un viņu ģimenes locekļus, ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumi, veicot ne tikai redakcionālus un strukturālus precizējumus, bet, paredzot regulējumu, kas atbilstu Latvijas ekonomisko izaugsmi veicinošai imigrācijas politikai, un pilnveidotu Imigrācijas likuma atbilstību Latvijas saistībām pret starptautiskajām un, tajā skaitā, Eiropas Savienības tiesību normām. Šobrīd tiek turpināta Konceptuālā ziņojuma par imigrācijas politiku projekta izstrāde, kas iezīmēs to, kas būtu jāmaina, lai valsts nevis tērētu savus līdzekļus ārzemnieku uzturēšanai, bet ārzemnieki dotu pēc iespējas lielāku ekonomisko labumu.

2.2. Kvalitatīva migrācijas un patvēruma jomas interešu pārstāvība starptautiskajās organizācijās un ES institūcijās un starptautiskās sadarbības attīstīšana.

Īstenojot migrācijas un patvēruma politiku, ir nozīmīgi attīstīt saskaņotu sadarbību ar migrācijas procesu īstenošanā iesaistītajiem Latvijas dienestiem un ES institūcijām. ES tiesiskais regulējums nepārtraukti tiek pilnveidots, nodrošinot spēju kontrolēt ārzemnieku uzturēšanās nosacījumu ievērošanu, harmonizējot un attīstot patvēruma jomas regulējuma dažādus aspektus, attīstot ES kopējo vīzu politiku, lai atvieglotu ceļošanu un novērstu nelikumīgu migrāciju, kā arī, īstenojot labi pārvaldītas migrācijas politikas pasākumus likumīgo migrantu uzņemšanā, vienlaikus respektējot dalībvalstu tiesības noteikt uzņemamo personu skaitu. ES darba kārtībā joprojām ir aktuāls jautājums par migrācijas un patvēruma plūsmu pārvaldību un dalībvalstu nacionālo tiesību aktu tuvināšanu, tāpēc lēmumi, kas tiek pieņemti ES līmenī, ietekmē arī Latvijas migrācijas un patvēruma sistēmu. Lai paustu dalībvalsts nostāju par migrācijas un patvēruma jomas norisēm un piedalītos lēmumu pieņemšanā, dalībvalstīm ir jānodrošina kvalitatīva migrācijas un patvēruma jomas interešu pārstāvība ES institūcijās un starptautiskajās organizācijās. Nozīmīgi ir iegūt informāciju, pieredzi un piedalīties jautājumu apspriešanā par situācijām visās migrācijas un patvēruma rīcībpolitikas jomās, t.sk. situācijām, kādas novērojamas uz ES ārējām robežām, kad dalībvalstu nacionālās sistēmas nespēj pārvaldīt un absorbēt migrācijas plūsmas no trešajām valstīm. Viedokļu un informācijas apmaiņu par aktuāliem migrācijas un patvēruma jomas jautājumiem nodrošina PMLP pārstāvju dalība ES institūciju darba grupās un forumos. Nozīmīgi ir piedalīties eu-LISA darbā – VIS padomdevēju grupā, EPAB valdes darbā, EPAB rīkotajās Vienotās Patvēruma apmācību sistēmas mācībās, nodrošināt EPAB Latvijas nacionālo kontaktpunktu uzdevumu izpildi, piedalīties EPAB organizētajos atbalsta sniegšanas pasākumos dalībvalstīm, kas saskaras ar ārkārtas situāciju pēkšņa trešo valstu valstspiederīgo pieplūduma gadījumā, kā arī nodrošināt EMT aktivitāšu īstenošanu un EMT Latvijas kontaktpunkta uzdevumu izpildi un citās ES aktivitātēs. Ņemot vērā to, ka sadarbība ar migrantu izcelsmes un tranzīta valstīm ir būtiska, lai nodrošinātu labi pārdomātu un efektīvu migrācijas procesu pārvaldību, nozīmīgi ir turpināt darbu pie starptautiskās sadarbības attīstīšanas, īpaši fokusējoties Austrumu partnerības valstīm, kas Latvijai ir nozīmīgas migrantu izcelsmes valstis.

2.3. Normatīvajos aktos noteikto patvēruma meklētāju, personu, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss tiesību ievērošanas nodrošināšana.

Patvēruma meklētāju skaitu nav iespējams precīzi prognozēt, jo tas ir atkarīgs no globāliem patvēruma meklētāju plūsmas izraisošiem faktoriem – politiskās situācijas patvēruma meklētāju izcelsmes valstī, personu ceļojuma maršruta izvēles, kā arī no ES dalībvalstu saistībām, kas izriet no ES likumdošanā un ES Tiesas spriedumos noteiktā, ka katrai dalībvalstij ir pienākums nodrošināt tādu patvēruma procedūru, kas ir spējīga reaģēt uz strauju patvēruma meklētāju pieplūdumu. Ņemot vērā ES 2015.gadā skārušo migrācijas krīzi, kas

izraisīja būtisku ieceljošo personu skaita pieaugumu un prasīja izstrādāt jaunu pieeju patvēruma jautājumu risināšanai, Latvija ar ES Padomes lēmumiem⁵ uzņēmās laikā līdz 2017.gada otrajai pusei brīvprātīgi pārvietot un uzņemt 531 personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, t.sk., pārmitināt 50 personas no Turcijas bēgļu nometnēm, saistībā ar 20.07.2015. secinājumu⁶ īstenošanu. Atbilstoši ar Ministru kabineta 02.12.2015. rīkojumu Nr.759 apstiprinātajā “Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai” (turpmāk – Rīcības plāns) noteiktajam PMLP ir atbildīga par patvēruma meklētāju izmitināšanu un tās laikā likumdošanā paredzēto tiesību nodrošināšanu un iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu, kā arī atbalsta sniegšanu pasākumos, kas vērsti uz patvēruma meklētāju, bēgļu un personu ar alternatīvo statusu adaptāciju un integrāciju laikā, kad viņi uzturas patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā. 2016.gada ietvaros paredzētais patvēruma meklētāju skaita pieaugums, kas saistīts ar obligāto personu pārvietošanu un uzņemšanu Latvijā, nerealizējās, jo sākotnēji bija nepieciešams izstrādāt un ieviest pilnīgi jaunu pieeju, kas saistīta ne tikai ar papildus koordinācijas pasākumiem nacionālajā līmenī, bet arī ar sadarbības modeļa izveidi ar ES dalībvalstu – Grieķijas un Itālijas – atbildīgajiem dienestiem, un tikai pēc tam uzsākt praktisku personu pārvietošanu, kā arī, uzsākot pārvietošanu, uzrunātie patvēruma meklētāji neizrādīja interesi tikt pārvietotiem tieši uz Latviju salīdzinoši zemo piedāvāto sociālo labumu dēļ un diasporas atbalsta trūkuma dēļ. 2017.gadā paredzēts veikt grozījumus Patvēruma likumā, lai pilnveidotu Latvijas patvēruma sistēmu attiecībā uz posmu, kad personai piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss, vienlaikus nodrošinot pasākumu, kas paredzēti Rīcības plānā, izpildi, t.sk. sasaistot bēgļiem un alternatīvo statusu saņēmušajām personām paredzēto pabalstu izmaksu ar nodarbinātību, kā arī noteiktu atsevišķus ar personu pārcelšanu un pārmitināšanu saistītus jautājumus.

2.4. Efektīva atgriešanas pasākumu pārvaldība.

Atbildot uz migrācijas krīzes izgaismotajiem trūkumiem ES patvēruma un migrācijas politikā, Eiropas Komisija 13.05.2015. nāca klajā ar paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas programma migrācijas jomā” (COM (2015) 240 final) (turpmāk - Programma), kas definēja tūlītēji veicamos pasākumos, lai glābtu cilvēku dzīvības jūrā, uzlabotu cīņu pret migrantu kontrabandas tīkliem, kā arī sniegtu atbalstu gan ES dalībvalstīm, kas saskaras ar nesamērīgu migrācijas spiedienu, gan trešajām valstīm, kas ir migrantu izcelsmes un tranzīta valstis. Papildus tam, Programma ietvēra arī pasākumus vidējam termiņam un ilgtermiņam labākai migrācijas plūsmu pārvaldībai – nelegālās imigrācijas apkarošanai, ES ārējo robežu stiprināšanai, kopīgās patvēruma politikas reformēšanai un legālās migrācijas attīstīšanai. Kopš Programmas publiskošanas notiek darbs ES un dalībvalstu līmenī pie tajā paredzēto pasākumu izstrādes un ieviešanas gan normatīvā, gan praktiskā līmenī, lai risinātu migrācijas krīzes sekas un novērstu līdzīgu krīžu rašanos nākotnē. Ar dažādu iniciatīvu un pasākumu palīdzību Eiropas Komisija cenšas stiprināt ES atgriešanas sistēmu, īpašu uzsvaru liekot uz atgriešanas rādītāju uzlabošanu, lai veicinātu operatīvu informācijas apmaiņu ES dalībvalstu atgriešanas ekspertu starpā par izdotajiem atgriešanas lēmumiem, to izpildi un atgriežamo ārzemnieku valstisko piederību. PMLP ik mēnesi jānodrošina informācijas iekļaušana Integrētās atgriešanas pārvaldības lietotnē. Tāpat arī šobrīd tiek izskatīts Eiropas Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu trešo valstu pilsoņu, kas nelikumīgi uzturas Šengenas teritorijā, atgriešanai. Priekšlikuma mērķis ir uzlabot robežu pārvaldību un ieviest jaunu brīdinājuma (*alert*)

⁵ Padomes Lēmums (ES) 2015/1523 (14.09.2015.), ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā un Padomes Lēmums (ES) 2015/1601 (22.09.2015.), ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā

⁶ 20.07.2015. Padomes secinājumi (http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/07/st11097_en15_pdf/)

kategoriju, proti visu atgriešanas lēmumu iekļaušanu SIS, tādā veidā veicinot informācijas apriti ES dalībvalstu starpā un veicinot atgriešanas lēmumu izpildi. Pēc Eiropas Parlamenta un Padomes regulas par SIS izmantošanu trešo valstu pilsoņu, kas nelikumīgi uzturas Šengenas teritorijā, atgriešanai, pieņemšanas PMLP būs jānodrošina atgriešanas lēmumu iekļaušanu SIS. Lai uzlabotu atgriešanas rādītājus un novērstu ļaunprātīgu situācijas izmantošanu, kad kavējas ārzemnieka atgriešana vai tā nav iespējama dokumentu trūkuma dēļ, 26.10.2016. pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2016/1953 par Eiropas ceļošanas dokumenta izveidi tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi. Ievērojot regulas nosacījumus, no 08.04.2017. PMLP jānodrošina Eiropas ceļošanas dokumenta izsniegšana ārzemniekiem, kuri pakļauti atgriešanas procedūrai un kuriem nav derīga ceļošanas dokumenta un to nav iespējams iegūt ar diplomātisko vai konsulāro dienestu starpniecību. 2017.gadā tiks veikti grozījumi Ministru kabineta 21.06.2011. noteikumos Nr.454 "Noteikumi par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, izceļošanas dokumentu un tā izsniegšanu", lai svītrotu esošo izceļošanas dokumenta paraugu un noteiktu, ka to noformē saskaņā ar minēto regulu latviešu, angļu un franču valodā. Tāpat arī tiek izstrādāta izceļošanas dokumenta specifikācija atbilstoši minētajā regulā noteiktajām drošības prasībām.

2. Prioritātes: Turpināt PMLP darbības procesu elektronizāciju un veicināt PMLP sniegto elektronisko pakalpojumu izmantojamību, sekmējot efektīvu, lietderīgu un ekonomisku pieejamo resursu izmantošanu īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.4. Jaunu e-pakalpojumu ieviešana.

Šobrīd, lai uzzinātu informāciju par lietas virzību, klienti vēršas PMLP struktūrvienībā, kura nodrošina dokumentu pārvaldību vai struktūrvienībā, kura izskata lietu un pieņem lēmumu. Ievērojot aizvien pieaugošo klientu skaitu, šī saziņa ir apgrūtināta, jo tālruņa līnijas ir pārslogotas. Iespēja elektroniski iegūt šo informāciju būtiski uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti un ietaupītu administratīvos resursus.

2.5. Darbības virziena procesu uzlabošana un informācijas sistēmu attīstīšana.

2015.gadā PMLP noslēdza līgumu ar auditoriķompāniju SIA „Ernst & Young Baltic”, ar mērķi identificēt nepieciešamās izmaiņas nozīmīgākajos PMLP procesos (patvēruma piešķiršanas, uzturēšanās atļauju piešķiršanas un nelegālās migrācijas (izraidīšanas) procesos), informācijas sistēmu un cilvēkresursu plānojumā, kas nodrošina un atbalsta PMLP pakalpojumu sniegšanu. Rezultātā PMLP saņēma izvērstu ziņojumu par procesu īstenošanā konstatētajām nepilnībām un ieteikumiem to risināšanai, iesaistīto cilvēkresursu noslodzi, risinājumu izpildes plānu un izpildes prioritātēm.

Šobrīd tiek izskatīts Eiropas Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu trešo valstu pilsoņu, kas nelikumīgi uzturas Šengenas teritorijā, atgriešanai. Priekšlikuma mērķis ir uzlabot robežu pārvaldību un ieviest jaunu brīdinājuma (*alert*) kategoriju, proti, visu atgriešanas lēmumu iekļaušanu SIS, tādā veidā veicinot informācijas apriti ES dalībvalstu starpā un veicinot atgriešanas lēmumu izpildi. Pēc regulas pieņemšanas PMLP un Valsts robežsardzei visi atgriešanas lēmumi (neatkarīgi no tā, vai tiek noteikts ieceļošanas aizliegums Šengena) būs jāiekļauj SIS. Lai nodrošinātu atgriešanas lēmumu datu nodošanu SIS, būs nepieciešams uzlabot Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu un reģistra (IĀIAR) funkcionalitāti.

2.6. Fizisko personu lietu digitalizēšana.

PMLP arhīvos pieaug Iedzīvotāju reģistra pirmuzskaites lietu un fizisko personu lietu skaits. Dokumentu apjomam turpinot pieaugt, nepieciešams pilnveidot fizisko personu lietu elektronisku apriti PMLP, kā arī izstrādāt risinājumu, lai nodrošinātu elektronisku piekļuvi dokumentiem arī citām migrācijas procesu kontrolējošām institūcijām, piemēram, Solidaritātes un migrācijas plūsmas pārvaldības pamatprogrammas 2007.-2013.gada programmu Eiropas

atgriešanās fonda 2010-2013.gada programmu projekta “Nelegālo imigrantu lietu digitālā arhīva izveidošana un attīstīšana” ietvaros tika veikta nelegālo imigrantu personu lietu digitalizēšana, pavisam kopā ieskenējot un indeksējot 30 000 personu lietas, tādējādi ar nelegālo imigrantu personu lietām tika papildināts Elektronisko dokumentu arhīvs, kas sniedz iespēju piekļūt fiziskās personas lietai elektroniski, nepieprasot lietu papīra formātā.

3. Darbības virziena mērķis

Veidot un īstenot valsts ekonomikai labvēlīgu migrācijas politiku un izveidot jaunus vai pilnveidot esošos IKT risinājumus, kas nodrošina migrācijas un patvēruma procedūru pieejamību un ir pamats resursu efektīvākai izmantošanai.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016 (izpilde)	2017 (plāns)	2018 (plāns)	2019 (plāns)
4.1.1. Izskatītas migrācijas un patvēruma lietas	4.2.1. Izsniegtas uzturēšanās atļaujas (skaits)	39 696	38 000	38 000	38 000
	4.2.2. Izsniegtas vīzas (skaits)	436	400	400	400
	4.2.3. Apstiprināti ielūgumi un izsaukumi (skaits)	50 736	50 000	50 000	50 000
	4.2.4. Izskatīti patvēruma meklētāju iesniegumi (skaits)	350	720	400	400
	4.2.5. Izskatīti ES dalībvalstu pieprasījumi par patvēruma meklētājiem (skaits)	489	600	600	600
	4.2.6. Pieņemti lēmumi par atgriešanu (skaits)	333	300	300	300
	4.2.7. Pieņemti lēmumi par repatrianta statusa piešķiršanu (repatrianti un viņu ģimenes locekļi) (skaits)	165	150	150	150

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 2017.gadā pabeigt Konceptuālā ziņojuma par imigrācijas politiku izstrādi.
- Līdz 23.05.2018. nodrošināt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2016/801/ES (11.05.2016.) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo iecelšanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā ieviešanu nacionālajā līmenī.
- 2018.gadā izstrādāt Imigrācijas likumprojektu.
- 2017.-2019.gadā piedalīties eu-LISA darbā - VIS padomdevēju grupā un Eiropas patvēruma atbalsta biroja aktivitātēs – darba grupās un ekspertu sanāsmēs, valdes darbā

- un nodrošināt EPAB Latvijas kontaktpunktu uzdevumu izpildi, kā arī piedalīties EPAB organizētajos atbalsta sniegšanas pasākumos dalībvalstīm, kas saskaras ar ārkārtas situāciju pēkšņa trešo valstu valstspiederīgo pieplūduma gadījumā.
- 2017.-2019.gadā īstenot EMT Latvijas kontaktpunkta uzdevumus.
  - 2017.-2019.gadā nodrošināt dalību ES Padomes Patvēruma un migrācijas jautājumu augsta līmeņa darba grupā, Imigrācijas, robežu un patvēruma jautājumu stratēģiskajā komitejā, Integrācijas, migrācijas un izraidīšanas jautājumu darba grupās, Vīzu jautājumu darba grupās, Patvēruma jautājumu darba grupās, Eiropas Komisijas kontaktkomiteju un citās sanāsmēs.
  - 2017.-2019.gadā veikt aktivitātes Austrumu partnerības ietvaros.
  - Līdz 31.12.2018. piedalīties ES apmācību projektā “Kosovas institūciju stiprināšana efektīvas migrācijas pārvaldē”.
  - Līdz 2019.gada janvārim īstenot dalību MOBILAZE projektā (Eiropas Komisijas “Atbalsta projekts mobilitātes partnerības ar Azerbaidžānu īstenošanai”).
  - Līdz 2017.gada otrajai pusei papildus patvēruma meklētājiem, kuri individuāli ierodas Latvijā un iesniedz iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu, uzņemt 531 patvēruma meklētāju, t.sk. pārmitināt 50 personas no Turcijas bēgļu nometnēm.
  - Īstenot atbilstoši kompetencei Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā ietvertos pasākumus t.sk. sagatavot grozījumus Patvēruma likumā, kas paredzēs, ka turpmāk personām, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss, PMLP izmaksās vienreizējo finansiālo atbalstu, bet pabalsta izmaksu pārņems Labklājības ministrija.
  - Līdz 31.12.2017. turpināt īstenot Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projektu: "Atbalsta pasākumi personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, uzņemšanai un izmitināšanai Latvijā", ar mērķi paaugstināt patvēruma meklētāju uzņemšanas standartus Patvēruma meklētāju centrā “Mucenieki” un stiprināt patvēruma procedūras kapacitāti, kā arī nodrošināt šīs aktivitātes nepārtrauktību turpmākajos Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda finansēšanas gados.
  - 2017.gadā ieviest elektronisko pakalpojumu "Uzturēšanās atļaujas pieteikuma iesniegšana Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē”.
  - 2017. līdz 2019.gadam īstenot Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda nacionālās programmas 3.aktivitātes „Migrācijas un patvēruma atbalstošo informācijas sistēmu un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība” aktivitāti, kuras ietvaros tiks attīstīta VMIS, piemēram, Uzturēšanās atļauju apakšsistēma, Darba atļauju apakšsistēma, Patvēruma meklētāju reģistrs, Elektronisko dokumentu arhīvs utt.
  - Līdz 31.12.2018. īstenot Iekšējās drošības fonda projektu „Nacionālās vīzu informācijas sistēmas (NVIS) lietošana un attīstīšana (1.posms)”, lai uzlabotu Nacionālās vīzu informācijas sistēmas darbības kvalitāti un sistēmas lietotājiem nodrošinātu atbilstošu darba vidi un nepieciešamās mācības un konsultācijas par aktuāliem Šengenas vīzu pieteikuma apstrādes procedūras jautājumiem, kā arī nodrošināt šīs aktivitātes nepārtrauktību turpmākajos Iekšējās drošības fonda finansēšanas gados.
  - 2017.-2019.gadā izmantot pamatbudžeta programmas "Ekonomikas attīstības programma" iespējas, lai veiktu papildus funkcionalitāšu izstrādi, ieviešanu un pilnveidošanu VMIS UAT, kas nodrošinās drošības iestāžu operatīvu piekļuvi to uzturēšanās atļauju pieteikumiem pievienotajiem dokumentiem, kam veicama papildus pārbaude.
  - 2017. līdz 2019.gadā īstenot Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda nacionālās programmas 3.aktivitātes „Migrācijas un patvēruma atbalstošo informācijas sistēmu un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība” aktivitāti, kuras ietvaros paredzēts arī sakārtot, atlasīt un digitalizēt Elektronisko dokumentu arhīvā patvēruma meklētāju un uzturēšanās atļauju lietas un papildus nodrošināt to kvalitatīvu uzkrāšanu.

- Līdz 08.04.2017. nodrošināt atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2016/1953 par Eiropas ceļošanas dokumenta izveidi tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, nosacījumiem Eiropas ceļošanas dokumenta izsniegšanu.
- Līdz 2019.gadam nodrošināt ES dalībvalstu ekspertu un ES institūciju vajadzībām nepieciešamās informācijas iekļaušanu un aktualizāciju Integrētās atgriešanas pārvaldības lietotnē.
- Līdz 2019.gadam uzlabot Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu un reģistra funkcionalitāti, iekļaujot atgriešanas lēmumu sagataves.

6. Iesaistītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm (kopumā ar 11 migrācijas procesus kontrolējošām Latvijas valsts iestādēm), ES institūcijām, nevalstiskajām organizācijām.

2.2.Darbības virziens „Personu tiesiskais statuss”

1. Darbības virziens „ Personu tiesiskais statuss”

2. Esošās situācijas apraksts

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Pilsonības likumā, likumā „Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības”, Bezvalstnieku likumā, likumā „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem”, Imigrācijas likumā, MK 21.06.2011. noteikumos Nr.454 "Noteikumi par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, izceļošanas dokumentu un tā izsniegšanu", Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) 2016/1953 par Eiropas ceļošanas dokumentu izveidi tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, un ar ko atceļ Padomes 1994.gada 30.novembra ieteikumus⁷ un citos tiesību aktos noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas ir noteikti Latvijas Nacionālās attīstības plāna 2014. - 2020.gadam Rīcības virzienā "Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats", „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņēs 2012. – 2018.gadam”.

Nozīmīgākais veikums iepriekšējā plānošanas cikla ietvaros (2014.-2016.gadā):

- Tika nodrošināta informācijas pieejamība pilsonības iegūšanas jautājumos, organizētas informācijas dienas par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem un nodrošinātas Pilsonības likumā noteiktā svinīgā solījuma par uzticību Latvijai došanas un parakstīšanas ceremonijas.
- Izstrādāts un ieviests PMLP un Valsts robežsardzes kopīgi lietojams Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistrs, nodrošinot operatīvu informācijas ievadi, vienotu datu avotu, precīzu statistiku, kā arī ātru un ērtu informācijas apmaiņu starp abām iestādēm.
- Izveidots Nelegālo imigrantu lietu digitālais arhīvs, kurā ieskenētas vairāk kā 30 000 nelegālo imigrantu lietas. Nodrošinot arhīva sasaisti ar jau minēto IĀIAR, panākta ātrāka lēmuma pieņemšana par ārzemnieka izraidīšanu, jo starp PMLP un Valsts robežsardzi vairs nenotiek dokumentu pārsūtīšana papīra formā un abu iestāžu darbiniekiem ir piekļuve elektroniskajām nelegālo imigrantu lietām.

Būtiskākie uzdevumi un pasākumi plānošanas cikla ietvaros (2017.-2019.gadā):

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 26.10.2016. Regula (ES) 2016/1953 par Eiropas ceļošanas dokumentu izveidi tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, un ar ko atceļ Padomes 30.11.1994. ieteikumus

1. Prioritātes: Īstenojot PMLP darbības virzienu politiku un sniedzot atbalstu personu demokrātisko tiesību ievērošanai, nodrošināt PMLP iekšējiem un ārējiem klientiem ērtu un optimālu pieeju procedūrām, vienlaikus novēršot to ļaunprātīgu izmantošanu īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.1. Informācijas pieejamība pilsonības iegūšanas jautājumos.

2014. un 2016.gadā PMLP veica pētījumus, lai noskaidrotu nepilsoņu attieksmi pret pilsonības iegūšanu. 2016.gada pētījuma galvenās atziņas, salīdzinot ar 2014.gadu:

- nepilsoņu vēlme naturalizēties ir nedaudz palielinājusies, nepilsoņu latviešu valodas zināšanu pašnovērtējuma līmenis valstī ir uzlabojies,
- samazinājusies nepilsoņu apmierinātība ar savu pašreizējo statusu,
- pieaudzis to nepilsoņu īpatsvars, kuriem nav laika iesniegt naturalizācijas iesniegumu,
- joprojām nepilsoņu attieksme pret Latvijas pilsonības iegūšanu ir nogaidoša, jo viņi cer uz atvieglojumiem naturalizācijas procesā.

Lai veicinātu sabiedrības informētību par pilsonības iegūšanas jautājumiem un mazinātu nepilsoņu skaitu valstī, PMLP organizē regulārus informatīvos pasākumus ne vien Latvijas lielākajās pilsētās (Rīgā, Daugavpilī, Liepājā), bet arī reģionos (piemēram, Jūrmalā, Bauskā, Valmierā, Ventspilī, Saldū, Dobelē, Jēkabpilī), informējot iedzīvotājus gan par iespēju naturalizācijas kārtībā iegūt pilsonību, gan par tiesībām reģistrēt bērnu par pilsoni. Tāpat PMLP turpinās sniegt informāciju par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām skolēniem, kuri ieguvuši pamatizglītību latviešu valodā, apgūstot tajā vairāk nekā pusi no pamatizglītības programmas, un ir atbrīvoti no visiem naturalizācijas eksāmeņiem. Papildus informatīvajām dienām reģionos, tiek realizētas arī vēl citas aktivitātes iedzīvotāju informētības veicināšanai, piemēram, „Naturalizācijas dienas Pārvaldē” vai Twitersesija par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem. PMLP mājaslapā ir pieejama informācija par plānoto informatīvo dienu norises laiku un vietu. PMLP turpina sadarbību arī ar pašvaldību dzimtsarakstu iestādēm, kas reģistrējot bērna dzimšanu, izskaidro vecākiem tiesības bērnu automātiski reģistrēt kā Latvijas pilsoni. Neskatoties uz to, ka regulāri tiek rīkotas informatīvās dienas, atjaunota un nodrošināta informācija PMLP mājaslapā utt., PMLP īstenotajiem pasākumiem nav tiešas ietekmes uz nepilsoņu motivāciju iegūt Latvijas pilsonību, jo tie tikai nodrošina informācijas pieejamību par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem. Ieguldīto resursu efektivitāti nevar objektīvi vērtēt, jo izlietotajiem resursiem informācijas pieejamībai par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem būs ietekme arī uz turpmākajiem gadiem. Kaut arī naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemto personu skaits ir samazinājies, PMLP no savas puses dara visu iespējamo, lai šo rādītāju palielinātu.

2.2. Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību komitejas noslēguma apsvērumos par Latvijas trešo līdz piekto periodisko ziņojumu izteikto rekomendāciju 34. un 35.punkta izpildes nodrošināšana.

Labklājības ministrija 20.07.2017. Valsts sekretāru sanāksmē izsludināja plāna projektu "Plāns Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību komitejas noslēguma apsvērumos Latvijai izteikto rekomendāciju izpildes nodrošināšanai laika posmā no 2017. līdz 2018.gadam" (VSS-773), kurā visas Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību komitejas noslēguma apsvērumos Latvijai izteiktās rekomendācijas ir tikušas izvērtētas un atbilstoši veiktajam izvērtējumam tiks nodrošināta turpmākā nepieciešamā rīcība (izpilde). Plāna rīcības virziena "Pilsoniskās tiesības un brīvības (Konvencijas 7., 8.un 13.-17.pants)" ietvaros PMLP turpinās veicināt Latvijas pilsonības iegūšanu nepilsoņu bērniem, lai nodrošinātu pēc iespējas mazāku to Latvijā dzimušo bērnu skaitu, kas tiek reģistrēti kā nepilsoņi, jo nākuši pasaulē vecākiem ar nepilsoņu statusu vai vecākiem, kuri nevar savu pilsonību nodot bērniem, izvērtējot, vai ir nepieciešams pārskatīt Pilsonības likumu. Lai veicinātu sabiedrības informētību par pilsonības iegūšanas jautājumiem, tiks nodrošināti paziņojumi plašsaziņas līdzekļos, informācija PMLP

mājas lapā un informatīvie pasākumi, kā arī organizētas apmācības pašvaldību dzimtsarakstu nodaļu darbiniekiem.

2.3. Kārtība Latvijas trimdiniekiem, latviešiem, līviem un to pēcnācējiem atkārtoti kārtojot valsts valodas pārbaudi.

Līdz ar Pilsonības likuma izmaiņām bija vērojams Latvijas trimdinieku un latviešu, kā arī viņu pēcnācēju iesniegumu Latvijas pilsonības reģistrācijai pieplūdums, tomēr ar katru gadu Latvijas reģistrēto Latvijas trimdinieku skaits nedaudz kritās, jo Pilsonības likums paredz noteiktus kritērijus Latvijas trimdinieku reģistrēšanai. Reaģējot uz izskatīto Latvijas trimdinieku, latviešu, līvu un to pēcnācēju iesniegumu Latvijas pilsonības reģistrācijai prognožu zemajiem rādītājiem, PMLP ir sagatavojusi un virza Ministru kabineta noteikumu projektu „Grozījumi Ministru kabineta 24.09.2013. noteikumos Nr.973 „Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures un kultūras pamatu zināšanu pārbaudi”. Grozījumos paredzēta atvieglota kārtība minētajai personu grupai, atkārtoti kārtojot valsts valodas pārbaudi, proti, personai, kārtojot valsts valodas pārbaudi otro vai trešo reizi, nav jāievēro trīs mēnešu termiņš pēc iepriekšējās pārbaudes. Praksē secināts, ka latviešiem un līviem, kuru dzīvesvieta ir ārpus Latvijas (piemēram, Austrālija, Dienvidamerika, Krievijas tālie reģioni) un, kuri nenokārto latviešu valodas prasmes pārbaudi ar pirmo reizi, ierasties Latvijā uz atkārtotu pārbaudi pēc trim mēnešiem ir sarežģīti, bieži vien pat neiespējami, tai skaitā nepieciešamo ievērojamo finanšu un laika resursu dēļ.

2.4. Otrā pasaules kara dalībnieka statusa piešķiršana.

Saeimā tiek gatavots likumprojekts “Par Otrā pasaules kara dalībnieka statusu”, kur paredzēts, ka PMLP būs iestāde, kura piešķirs šo statusu. Likumprojekta anotācijā ir norādīts PMLP nepieciešamais resursu apjoms šīs funkcijas īstenošanai, tomēr attiecīgs finansējums nav piešķirts. Paredzams, ka likumprojekts varētu stāties spēkā 01.11.2017., tādēļ PMLP minētā funkcija būs jāveic bez papildus finanšu un personāla resursu piešķiršanas. Paredzams, ka pēc likuma pieņemšanas ar lūgumu piešķirt Otrā pasaules kara dalībnieka statusu PMLP varētu vērsties aptuveni 1500 personu. Ņemot vērā līdzšinējo pieredzi ar politiski represētās personas statusa noteikšanu, prognozējams, ka statusam pieteiksies arī personas, kuras neatbilst statusa piešķiršanas kritērijiem, turklāt personu skaits, kurām statuss ir atsakāms ir tikpat liels kā to personu skaits, kurām statuss ir piešķirams – tātad arī 1500 personas. Šī statusa noteikšanas procedūra nenoliedzami būs juridiski sarežģīta un katras lietas izvērtēšana būs ievērojami laikietilpīga, jo PMLP būs jāpieprasa informācija vairākām Latvijas iestādēm, lai konstatētu, vai uz personu neattiecas likumā noteiktie ierobežojumi, kā arī jāpieprasa informācija arhīvam, kas apstiprinātu faktu par personas dalību karā. Īpaši jāatzīmē, ka lietu izskatīšanai būs nepieciešamas specifiskas vēstures zināšanas, lai varētu izvērtēt lietā esošos dokumentus, kas apstiprinātu personas tiesības uz minēto statusu.

2. Prioritātes: Turpināt PMLP darbības procesu elektronizāciju un veicināt PMLP sniegto elektronisko pakalpojumu izmantojamību, sekmējot efektīvu, lietderīgu un ekonomisku pieejamo resursu izmantošanu īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.5. Darbības virziena procesu uzlabošana un informācijas sistēmu attīstīšana.

2015.gadā PMLP noslēdza līgumu ar auditorkompāniju SIA „Ernst & Young Baltic”, ar mērķi identificēt nepieciešamās izmaiņas nozīmīgākajos PMLP procesos (patvēruma piešķiršanas, uzturēšanās atļauju piešķiršanas un nelegālās migrācijas (izraidīšanas) procesos), informācijas sistēmu un cilvēkresursu plānojumā. Rezultātā PMLP saņēma izvērstu ziņojumu par procesu īstenošanā konstatētajām nepilnībām un ieteikumiem to risināšanai, iesaistīto cilvēkresursu noslodzi, risinājumu izpildes plānu un izpildes prioritātēm.

3. Darbības virziena mērķis

Nodrošināt tādu procedūru ieviešanu, pieejamību un esošo IKT risinājumu pilnveidi, kas veicina ātru un efektīvu tiesiskā statusa saņemšanu un ir pamats resursu efektīvākai izmantošanai.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016 (izpilde)	2017 (plāns)	2018 (plāns)	2019 (plāns)
4.1.1. Izskatītas Otrā pasaules kara dalībnieku lietas	4.2.1. Pieņemti lēmumi par Otrā pasaules kara dalībnieka statusa piešķiršanu (skaits)	-	250	1000	250
	4.2.2. Pieņemti lēmumi par atteikumu piešķirt Otrā pasaules kara dalībnieka statusu (skaits)	-	250	1000	250
4.1.2. Izskatītas naturalizācijas lietas un nodrošināta informācija par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām	4.2.3. Naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemtas personas (skaits)	987	1000	950	950
	4.2.4. Organizētas informatīvās dienas par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem (skaits)	92	85	85	85

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 2017.-2019.gadā organizēt informācijas dienas par Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem.
- 2017.gadā izdot informatīvus materiālus par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures un kultūras pamatu zināšanas pārbaudi.
- 2017.gadā veikt pētījuma par nepilsoņu attieksmi pret Latvijas pilsonību rezultātu prezentāciju Saeimā.
- 2017.gadā organizēt Rīgā skolēnu projektu konkursu “Saliedēti dažādībā”, lai veicinātu Latvijas pilsonības iegūšanas procesu un paaugstinātu pilsonības prestižu.
- 2018.gadā veikt pētījumu par nepilsoņu attieksmi pret Latvijas pilsonības iegūšanu.
- 2017.gadā veikt grozījumus Ministru kabineta 2013.gada 24.septembra noteikumos Nr.973 „Noteikumi par latviešu valodas prasmes un LR Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures un kultūras pamatu zināšanu pārbaudi”.
- 2018.gadā izstrādāt Ministru kabineta noteikumu un iekšējo normatīvo aktu projektus, lai nodrošinātu jaunās funkcijas - Otrā pasaules kara dalībnieka statusa piešķiršanu, apliecības un krūšu nozīmes sagatavošanu un izsniegšanu.
- 2018.gadā nodrošināt mācības PMLP teritoriālajām nodaļām, kurām būs jāpieņem dokumenti Otrā pasaules kara dalībnieka statusa noteikšanai.
- Līdz 31.12.2018. "Plāna Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību komitejas noslēguma apsvērumos Latvijai izteikto rekomendāciju izpildes nodrošināšanai laika posmā no 2017. līdz 2018.gadam" ietvaros:
  - nodrošināt paziņojumus plašsaziņas līdzekļos;
  - nodrošināt informāciju PMLP mājas lapā un informatīvos pasākumus;
  - organizēt apmācības pašvaldību dzimtsarakstu nodaļu darbiniekiem.

6. Iesaistītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām.

2.3. Darbības virziens „Personu apliecināšana un ceļošanas dokumenti”**1. Darbības virziens „Personu apliecināšana un ceļošanas dokumenti”****2. Esošās situācijas apraksts**

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Personu apliecināšanu dokumentu likumā, MK 21.02.2012. noteikumos Nr.134 „Personu apliecināšanu dokumentu noteikumi”, MK 09.07.2013. noteikumos Nr.369 „Personu apliecināšanu dokumentu informācijas sistēmas noteikumi” noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas noteikti Elektronisko identifikācijas karšu koncepcijā, Informācijas sistēmas darbības koncepcijas aprakstā „Pasu sistēmas un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas attīstība elektronisko identifikācijas karšu un elektronisko uzturēšanās atļauju karšu izsniegšanai”⁸.

Nozīmīgākais veikums iepriekšējā plānošanas cikla ietvaros (2014.-2016.gadā):

- Reaģējot uz strauji pieaugušo pasu nomaiņas pieprasījuma skaitu (vidējais pasu pieprasījums no 2010.-2012.gadam – 214 578 pases gadā, bet no 2013.-2015.gadam – 404 239 pases gadā), PMLP palielināja amata vietu skaitu par 91 vietu un ieviesa divu maiņu grafiku Rīgas nodaļu klientu zālēs laika posmā no 2013.gada līdz 2015.gada beigām.
- Pieprasījumu pēc personu apliecināšanu dokumentiem lielākoties ietekmē dokumenta derīguma termiņš, tāpēc ik pēc 5 gadiem pieprasījums krasi palielinās. Papildu piešķirtās amata vietas būtiski atbalstīja PMLP funkciju nodrošināšanu, ņemot vērā to, ka pēdējos gados ir ievērojami palielinājies darba apjoms visās PMLP darbības jomās.
- Lai nepasliktinātu pakalpojumu pieejamību un nodrošinātu kvalitatīvu funkciju izpildi un pakalpojumu sniegšanu, 2016.gadā no iepriekš piešķirtās 91 amata vietas, tika saglabātas 46 darbavietas, kā arī nodrošināts pagarināts klientu apkalpošanas darba laiks Rīgas 1.nodaļā.
- 2015.gadā tika pabeigta jauna parauga pasu ieviešana, sākot izsniegt pases ar pilnībā atjaunotu dizainu un būtiski uzlabotu aizsardzību pret viltošanu. Kopš LR neatkarības atjaunošanas tas ir ceturtais apgrozībā nonākušais pasu modelis.
- Turpinot darbu pie pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas, 2015.gada sākumā tika pabeigta personu apliecināšanu dokumentu izsniegšanas darba vietas aprīkojuma nomaiņa PMLP teritoriālajās nodaļās, kā arī LR pārstāvniecībās ārvalstīs, nodrošinot darbiniekus ar mūsdienīgiem darba instrumentiem ar personu apliecināšanu dokumentu saistīto pakalpojumu sniegšanai klientiem. Aprīkojumā ietilpst, piemēram, automatizētas biometrijas datu iegūšanas iekārtas, kas ļauj samazināt viena klienta apkalpošanai nepieciešamo laiku, vienlaikus paaugstinot iegūto datu kvalitāti. Tika iegādātas un integrētas arī jaunas mobilās darbstacijas, lai varētu veikt klientu apkalpošanu ārpus PMLP un pārstāvniecību telpām.

Būtiskākie uzdevumi un pasākumi plānošanas cikla ietvaros (2017.-2019.gadā):

4. Prioritātes: Pilnveidot personu apliecināšanu dokumentu izsniegšanas procedūras, papildināt personas apliecināšanu funkcionalitāti un drošību, lai sekmētu personu piekļuvi e-vidēi īstenošanai

⁸ MK 27.07.2011. rīkojums Nr.347 „Par informācijas sistēmas darbības koncepcijas aprakstu "Pasu sistēmas un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas attīstība elektronisko identifikācijas karšu un elektronisko uzturēšanās atļauju (karšu) izsniegšanai”.

noteikti šādi pasākumi:2.1. Jauna parauga personas apliecību izsniegšanas nodrošināšana.

Personu apliecinošu dokumentu aizsardzība pret viltošanu to dzīves cikla laikā samazinās, tāpēc, lai mazinātu tos riskus, kas saistās ar viltotu dokumentu izmantošanu, personu apliecinošu dokumentu paraugs periodiski ir jāuzlabo, mainot dizainu un ieviešot jaunākas paaudzes aizsarglīdzekļus.

Ņemot vērā, ka no 01.04.2017. sāka masveidā beigties derīguma termiņi 2012.gadā izsniegtajām personas apliecībām, kā arī apliecību sagatavju krājumi, kas tika iepirkti 2012. un turpmākajos gados līdz 2019.gadam būs izlietoti pilnībā, PMLP plāno līdz 2019.gadam iepirkt jauna parauga personas apliecības.

2.2. Personas apliecību plašākas izmantošanas iespēju veicināšana elektroniskajā vidē.

Vērtējot „Informatīvajā ziņojumā par iespējamiem finansēšanas risinājumiem sertifikācijas pakalpojumu nodrošināšanai personas apliecībā un to izmantošanu, kā vienotu un prioritāru līdzekli personas elektroniskās identitātes nodrošināšanai” piedāvātos risinājumus, Ministru kabinets 08.11.2016. sēdē (prot.Nr.60, 62§) ir pieņēmis lēmumu veicināt pilnvērtīgu personas apliecību turpmāku lietojamību un izmantojamību, tajā skaitā lēmis noteikt personas apliecību kā obligātu dokumentu iedzīvotājiem, paredzot pārejas periodu no 2019.gada līdz 2022.gadam un turpināt subsidēt parakstīšanās un autentifikācijas sertifikātus, lietotājiem nodrošinot iespēju parakstīties bez maksas neierobežotu reižu skaitu.

Ministru kabineta 11.08.2015. protokollēmumā (prot. Nr.38 41.§) 2.punktā dots uzdevums veikt informatīvajā ziņojumā “Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” minētos pasākumus, lai veicinātu personas apliecību elektronisko iespēju plašāku un intensīvāku izmantošanu, un informētu par paveikto. Ministru kabinetā 18.07.2017. sēdē (prot. Nr.36 28.§) tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par Ministru kabineta 11.08.2015. sēdes protokollēmuma (prot. Nr.38 41.§)” Informatīvais ziņojums “Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām”” 2.punktā dotā uzdevuma izpildes gaitu”, kurā tika sniegta informācija par informatīvajā ziņojumā “Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām” identificēto priekšlikumu personas apliecību plašākai izmantošanai izpildes gaitu, kā arī norādīti papildu priekšlikumi personas apliecību plašākas izmantošanas veicināšanai.

3. Darbības virziena mērķis

Veicināt personu apliecinošu dokumentu drošu un plašu izmantošanu.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016 (izpilde)	2017 (plāns)	2018 (plāns)	2019 (plāns)
4.1.1. Izsniegti personu apliecinoši dokumenti	4.2.1. Izsniegtas pases (skaits)	274 494	234 874	143 882	135 845
	4.2.2. Izsniegtas personas apliecības (skaits)	206 626	251 405	326 339	256 730
	4.2.3. Izsniegtas personas apliecības, kurās aktivizēti e-parakstīšanai nepieciešamie līdzekļi (skaits)	91 631	133 999	187 319	157 889

5. Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- Līdz 2019.gadam uzsākt jauna parauga personas apliecību izsniegšanu, kurām izvēlēti modernāki un augstākām drošības prasībām atbilstoši drošības elementi.
- 2017.-2019.gadā atjaunot personas apliecību izsniegšanas infrastruktūru, piedaloties "E-Identitātes un e-paraksta risinājumu attīstība" projektā.
- 2017.gadā papildināt Personu apliecinošu dokumentu informācijas sistēmas funkcionalitāti:
  - Nodrošināt PADIS akreditēto apliecības izsniegšanas funkcionalitāti produkcijas vidē;
  - Papildināt PADIS funkcionalitāti, lai iekļautu tajā informāciju par atgriešanas apliecībām;
  - Veikt nepieciešamās izmaiņas, lai nodrošinātu korektu PADIS darbību personas koda maiņas gadījumos.
- 2017.gadā nodrošināt dalību ICAO elektronisko mašīnlasāmo ceļošanas dokumentu Publisko atslēgu direktoriņā, kā arī nodrošināt ar ICAO PKD palīdzību Valsts robežsardzei iespēju pārbaudīt Latvijas un citu valstu izsniegtus personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus.
- Līdz 10.05.2017. sagatavot informatīvo ziņojumu par Ministru kabineta 11.08.2015. sēdes (protokols Nr.38, 41.§) protokollēmuma "Informatīvais ziņojums "Par personas apliecību plašākas izmantošanas iespējām"" 2.punktā „Priekšlikumu personas apliecību plašākai izmantošanai izvērtējums” dotā uzdevuma izpildes gaitu.
- 2017.gadā veikt nepieciešamos darbus, lai sertificētu personu apliecinošu dokumentu personalizāciju, ar personu apliecinošiem dokumentiem un to izsniegšanu saistīto tehnoloģiju pārvaldību atbilstoši ISO 9001 un ISO 27001.
- 2018.gadā sagatavot rīcības plānu sertifikācijas procesa gaitā identificēto neatbilstību novēršanai un rekomendāciju īstenošanai.

6. Iesaistītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm, Ārlietu ministriju.

2.4. Darbības virziens „Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitātē”

1. Darbības virziens „Iedzīvotāju uzskaitē un informācijas sistēmu funkcionalitātē”

2. Esošās situācijas apraksts

Darbības virziens tiek īstenots atbilstoši Iedzīvotāju reģistra likumā, Statistikas likumā, Dzīvesvietas deklarēšanas likumā, Civiltāvokļa aktu reģistrācijas likumā, Imigrācijas likumā, Patvēruma likumā, Pilsonības likumā, Bezvalstnieku likumā, likumā „Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības”, Saeimas vēlēšanu likumā, Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, Vēlētāju reģistra likumā, Valsts informācijas sistēmu likumā, Fizisko personu datu aizsardzības likumā, Informācijas atklātības likumā, MK 09.07.2013. noteikumos Nr.378 "Noteikumi par Iedzīvotāju reģistrā iekļaujamo ziņu apjomu", MK 30.06.2009. noteikumos Nr.720 "Noteikumi par valsts nodevas apmēru, samaksas kārtību un atvieglojumiem par ziņu par deklarēto dzīvesvietu reģistrāciju", MK 20.10.2009. noteikumos Nr.1194 "Noteikumi par dzīvesvietas deklarācijas veidlapu, deklarācijā sniegto ziņu pārbaudes kārtību un dzīvesvietas elektroniskās deklarēšanas kārtību", MK 15.02.2011. noteikumos Nr. 130 "Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu izsniegšanas kārtība", MK 15.02.2011. noteikumos Nr. 131 "Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu aktualizēšanas kārtība", MK 14.07.2015. noteikumos Nr. 391 "Noteikumi par

valsts nodevu par informācijas saņemšanu no Iedzīvotāju reģistra", 11.08.2016. MK apstiprinātajā konceptuālajā ziņojumā par Fizisko personu reģistru, MK atbalstītajā likumprojektā "Fizisko personu reģistra likums" (Nr.90/TA-484), Oficiālās elektroniskās adreses likumā (stājas spēkā 01.03.2018.), Fizisko personu elektroniskās identifikācijas likumā, MK atbalstītajā likumprojektā "Vietējo pašvaldību referendumu likums" (Nr.76/Lp12) noteiktajām prasībām un saskaņā ar vadlīnijām un uzdevumiem, kas noteikti „Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs 2014. - 2020.gadam”.

Nozīmīgākais veikums iepriekšējā plānošanas cikla ietvaros (2014.-2016.gadā):

- Ieviesti 2 jauni e-pakalpojumi: “Ziņas par personas rīcībspēju” un “Pieteikšanās personu apliecinošu dokumentu izsniegšanai”.
- Veicot izmaiņas „Dzīvesvietas deklarēšanas likumā” un pilnveidojot CARIS un Iedzīvotāju reģistru, nodrošināta atvieglota dzīvesvietas deklarēšana jaundzimušajiem, jo to var veikt reizē ar dzimšanas reģistrāciju visās dzimtsarakstu nodaļās (tai skaitā arī Rīgas Dzemdību namā).
- Izstrādāts un 16.06.2016. pieņemts Oficiālās elektroniskās adreses likums, kas paredz izveidot un piešķirt katrai personai individuālu elektronisku adresi oficiālai saziņai ar valsts pārvaldes iestādēm.
- Izstrādāts un ar Ministru kabineta 11.08.2016. rīkojumu apstiprināts konceptuālais ziņojums par Fizisko personu reģistru, kas paredz esošā Iedzīvotāju reģistra paplašināšanu, nodrošinot personas koda piešķiršanu un ziņu iekļaušanu par ārzemniekiem, kuri nonāk tiesiskajās attiecībās ar valsti.
- Izstrādāti un 19.01.2016. stājušies spēkā “Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā”, kas nosaka, ka sākot ar 01.07.2017. PMLP piešķir personas kodus, kas nesatur personas dzimšanas datus, kā arī uzkrāt ziņas par personai (Latvijas pilsonim, Latvijas nepilsonim, personai, kura Latvijā saņēmusi uzturēšanās atļauju, reģistrācijas apliecību vai pastāvīgās uzturēšanās apliecību) ārvalstī piešķirto identifikācijas kodu.

Būtiskākie uzdevumi un pasākumi plānošanas cikla ietvaros (2017.-2019.gadā):

1. *Prioritātes: Īstenojot PMLP darbības virzienu politiku un sniedzot atbalstu personu demokrātisko tiesību ievērošanai, nodrošināt PMLP iekšējiem un ārējiem klientiem ērtu un optimālu pieeju procedūrām, vienlaikus novēršot to ļaunprātīgu izmantošanu īstenošanai* noteikti šādi pasākumi:

2.1. Atbalsta nodrošināšana kvalitatīvai 2017.gada pašvaldību vēlēšanu, 2018.gada Saeimas vēlēšanu un 2019.gada Eiropas Savienības Parlamenta vēlēšanu norisei.

Stratēģijas īstenošanas laikā no 2017. gada līdz 2019. gadam norisināsies 2017. gada pašvaldību vēlēšanas, 2018. gada Saeimas vēlēšanas un 2019. gada Eiropas Savienības Parlamenta vēlēšanas. Lai sniegtu atbalstu personu demokrātisko tiesību ievērošanai, PMLP jānodrošina informācijas sistēmu darbība vēlēšanu norisei, kā arī vēlēšanu paziņojumu izsūtīšana vēlētājiem.

15.01.2013. Ministru kabinetā tika atbalstīts likumprojekts "Vietējo pašvaldību referendumu likums", pašlaik likumprojekts tiek virzīts Saeimā uz 2.lasījumu (24.03.2015. Nr.76/Lp12). Likumprojekta ietvaros paredzēts nodrošināt iespēju balsot elektroniski pašvaldību referendumā izmantojot likumprojektā paredzētās Valsts reģionālās attīstības aģentūras nodrošinātās balsošanas un autentifikācijas iespējas valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv (turpmāk - portāls www.latvija.lv), lai nodrošinātu principu “viens vēlētājs viena balss”. Ja tiek rīkota Tautas nobalsošana un/vai atbalsts Eiropas pilsoņu iniciatīvai, PMLP nodrošina atbalstu parakstītāju datu atbilstības attiecīgajam normatīvajam regulējumam

pārbaudi.

2.2. Izmaiņu nodrošināšana personas koda piešķiršanas procesā.

19.01.2016. stājās spēkā “Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā”, kas paredz, ka, sākot ar 01.07.2017., persona, kurai līdz 30.06.2017. piešķirts personas kods, kura pirmie seši cipari norāda personas dzimšanas datumu, var vienu reizi personīgi iesniegt PMLP iesniegumu ar lūgumu mainīt piešķirto personas kodu uz personas kodu, kurā netiek norādīts dzimšanas datums, jo dzimšanas datuma izpaušana ir uzskatāma par iejaukšanos personas privātajā dzīvē. Minētie grozījumi paredz arī uzkrāt ziņas par personai (Latvijas pilsonim, Latvijas nepilsonim, personai, kura Latvijā saņēmusi uzturēšanās atļauju, reģistrācijas apliecību vai pastāvīgās uzturēšanās apliecību) ārvalstī piešķirto identifikācijas kodu, līdz ar to, Iedzīvotāju reģistrā tiks palielināts uzkrājamo datu apjoms un veikta jauna datu lauka izveide.

2.3. Pasākumu veikšana Eiropas Parlamenta un Padomes regulas par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula) ieviešanai.

24.05.2016. stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 (27.04.2016.) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), kuras prasības būs jāpiemēro sākot ar 25.05.2018. Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanas mērķis ir vienādot fizisko personu datu aizsardzību regulējošas normas visās ES dalībvalstīs, kā arī palielināt indivīda kontroli pār ar sevi saistīto informāciju. Regula nosaka personas (gan klienta, gan darbinieka) datu apstrādes mērķus, procesus un tehnoloģisko pielietojumu, un ir saistoša visām organizācijām un valsts iestādēm, kuras apstrādā ES pilsoņu datus.

2.Prioritātes: Turpināt PMLP darbības procesu elektronizāciju un veicināt PMLP sniegto elektronisko pakalpojumu izmantojamību, sekmējot efektīvu, lietderīgu un ekonomisku pieejamo resursu izmantošanu īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.4. PMLP e-pakalpojumu izmantojamības veicināšana.

Portālā www.latvija.lv ir publicēti 50 PMLP pakalpojumi, no kuriem 13 ir e-pakalpojumi, kuri ir saistīti ar informācijas sniegšanu vai saņemšanu no PMLP pārziņā esošajām informācijas sistēmām. Attīstoties elektronisko pakalpojumu videi, PMLP ir jāattīsta pakalpojumu pieejamība, lai paplašinātu PMLP klientiem iespējas saņemt pakalpojumus elektroniski. Lai veicinātu PMLP elektronisko pakalpojumu izmantojamību, jāievieš starp institūciju risinājumi, veicot grozījumus Ministru kabineta 17.09.2013. noteikumos Nr.886 "Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādis", un jāizstrādā grozījumi 14.07.2015. Ministru kabineta noteikumos Nr.391 "Noteikumi par valsts nodevu par informācijas saņemšanu no Iedzīvotāju reģistra", lai diferencētu samaksu par informācijas saņemšanu no Iedzīvotāju reģistra papīra formā un elektroniski, nosakot samazinātu samaksu elektroniskajiem pakalpojumiem.

2.5. PMLP nodrošināto elektronisko pakalpojumu pielāgošana eIDAS regulas prasību izpildei.

Ekonomikas ministrijas "Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāns"⁹ (apstiprināts ar MK 15.03.2017. rīkojumu Nr.125) paredz Eiropas Parlamenta un Padomes regulas "Par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū" (turpmāk – eIDAS regula) ieviešanu. Eiropas Parlamenta un Padomes eIDAS regulas mērķis ir stiprināt elektronisko darījumu uzticamību iekšējā tirgū, nodrošinot vienotu pamatu drošai elektroniskai mijiedarbībai starp uzņēmumiem, iedzīvotājiem un publiskām iestādēm, tādējādi palielinot publisko un privāto tiešsaistes pakalpojumu,

⁹ Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāns (MK 15.03.2017. rīkojums Nr. 125)

elektroniskās uzņēmējdarbības un elektroniskās tirdzniecības efektivitāti Eiropas Savienībā. PMLP nodrošinātos e-pakalpojumus ir nepieciešams pielāgot eIDAS regulas prasību izpildei. “Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāna” ietvaros ir paredzēts nodrošināt Eiropas Komisijas izstrādātās atvērtās koda programmas (DSS) rīka implementāciju dokumentu parakstīšanas un pārbaudes rīkos un iespēju pārbaudīt citu ES dalībvalstu dokumentos elektroniskā paraksta atbilstību pret noteikto uzticamo sertifikātu sarakstu, izmantojot DSS.

2.6. Iedzīvotāju reģistra pilnveidošana braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju kontroles nodrošināšanai.

31.03.2015. tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.153 “Noteikumi par pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos”. Satiksmes ministrijas sagatavotajā informatīvajā ziņojumā “Par Ministru kabineta 31.03.2015. noteikumu Nr. 153 “Noteikumi par pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos” ieviešanu”, kuru Ministru kabinets pieņēma 04.04.2017. (sēdes protokollēmums prot.Nr.18 43.§ 1. punkts), tika secināts, ka šobrīd spēkā esošā MK 31.03.2015. noteikumu Nr.153 “Noteikumi par pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos” redakcija nav ieviešama. Lai varētu veikt elektronisku braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju identifikāciju un veikto braucienu uzskaiti ir nepieciešams izveidot valsts informācijas sistēmu valsts noteikto braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju kontroles nodrošināšanai, kuras pārzinis būs VSIA „Autotransporta direkcija”. PMLP līdz 31.12.2017. ir jāveic Iedzīvotāju reģistra pilnveidošana, nodrošinot jaunus informācijas apmaiņas risinājumus ar Izglītības un zinātnes ministriju par pilngadīgiem bērniem līdz 24 gadu vecumam, kas turpina vispārējās, profesionālās, speciālās vai augstākās izglītības iegūvi pilna laika klātienē studijās.

MK 31.03.2015. noteikumi Nr.153 “Noteikumi par pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos” zaudējuši spēku ar 01.07.2017.

2.7. Savstarpējo tīmekļa pakalpojumu izstrāde, kas nodrošina iespēju automātiski pārbaudīt personas tiesības veikt dzīvesvietas deklarēšanu adresē.

Saskaņā ar likumprojektam „Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā” (izskatīts Saeimā 1.lasījumā, Nr. 517/Lp12) pievienoto MK sēdes protokollēmumu, Tieslietu ministrijai un Iekšlietu ministrijai uzdots līdz 01.12.2018. veikt Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas, Valsts adrešu reģistra, Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Iedzīvotāju reģistra savstarpējo tīmekļa pakalpojumu izstrādi, kas nodrošina iespēju automātiski pārbaudīt personas tiesības veikt dzīvesvietas deklarēšanu adresē, pārbaudot vai tajā ir nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta būve, vai ēka ir dzīvojamā ēka vai konkrētā telpu grupa ir dzīvojamo telpu grupa. Personām ir vienkāršota kārtība deklarēt dzīvesvietu, bet trūkst kontroles, vai tai ir tiesisks pamats dzīvot attiecīgajā dzīvesvietā. Turklāt nav paredzēta ātra un efektīva procedūra, kādā novērst īpašnieku tiesību aizskārumu, ja persona nekustamajā īpašumā deklarējusi dzīvesvietu bez tiesiska pamata. Līdz ar to jānodrošina, ka:

- persona elektroniski ir tiesīga deklarēt dzīvesvietu tikai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētās dzīvojamās ēkās un dzīvojamās telpu grupās;
- persona klātienē pašvaldībā ir tiesīga deklarēt dzīvesvietu arī Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā neregistrētās dzīvojamās un nedzīvojamās ēkās un dzīvojamās un nedzīvojamās telpu grupās, ja tā var pierādīt, ka tā šajā īpašumā dzīvo.

3. Prioritātes: Izveidot tehnisko un tiesisko pamatu, lai nodrošinātu vienotu fizisko personu uzskaiti un identifikāciju Latvijas Republikā, un nodrošinātu atbalstu centralizētai publiskās

pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platformu izveidei, publiskās pārvaldes procesu optimizēšanai un attīstībai īstenošanai noteikti šādi pasākumi:

2.8. Vienotas fizisko personu uzskaites un identifikācijas nodrošināšana Latvijas Republikā un atbalsta sniegšana centralizētai publiskās pārvaldes IKT platformu izveidei.

Saskaņā ar Ministru kabineta 09.12.2014. sēdes protokolu Nr.69 50§ tika apstiprināts Informatīvais ziņojums "Par pasākumiem, kurus paredzēts īstenot Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam turpmākās rīcības plānojuma uzdevumu 3.1. "Publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveide" un 3.2. "Publiskās pārvaldes pakalpojumu elektronizācija" ietvaros" ar ko noteikts, ka valsts pārvaldes iestādēm jāveic informatīvā ziņojuma 3.pielikumā "IKT arhitektūras un to realizējošo attīstības programmu un pasākumu koncepciju izstrāde" noteikto uzdevumu izpilde.

2. Darbības virziena mērķis

Nodrošināt vienotu fizisko personu uzskaiti, ievērojot fizisko personu datu aizsardzības nosacījumus un ieviešot tādus risinājumus, kas nodrošina procedūru pieejamību un resursu lietderīgu izmantošanu, vienlaicīgi atbalstot atvērto datu politiku.

4. Darbības rezultāti

4.1. Rezultāta formulējums	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016 (izpilde)	2017 (plāns)	2018 (plāns)	2019 (plāns)
4.1.1. Elektroniski deklarētas dzīvesvietas adreses	4.2.1. Elektroniski deklarētas dzīvesvietas (skaits)	58 000	100 000	100 000	100 000
	4.2.2. Elektroniski saņemti paziņojumi par dzīvesvietas norādīšanu (ārvalstī) (skaits)	3 310	3 500	2 500	2 000
	4.2.3. Sniegtas ziņas par dzīvesvietu Iedzīvotāju reģistrā (skaits)	442 430	250 000	250 000	250 000
4.1.2. Eiropas Parlamenta un Padomes regulas "Par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū" regulas ietvaros nodrošināta personas kodu piešķiršana ārzemniekiem	4.2.4. Piešķirti personas kodu (identifikatori) ārzemniekiem (skaits)	-	-	500	1 000
4.1.3. Nodrošināts atbalsts vēlēšanu norisei	4.2.5. Izsūtīti pirmās un otrās kārtas paziņojumi (skaits)	-	1 428 849	-	1 428 000
	4.2.6. Izsniegtas vēlētāju apliecības (skaits)	-	-	60 000	-

4.1.4. Nodrošināta personas koda nomaiņas norise	4.2.7. Personas koda maiņa (uz jaunas struktūras personas kodu) (skaits)	-	5000	10 000	8 000
4.1.5. Veiktas izmaiņas PMLP pārziņā esošajās valsts informācijas sistēmās	4.2.8. Izveidotas jaunas vai modificētas tīkla pakalpes (skaits)	1	2	-	-
	4.2.9. Ieviestas jaunas datu vienības Iedzīvotāju reģistrā (skaits)	1	1	-	-
4.1.6. Veikta iedzīvotāju uzskaite	4.2.10. Iedzīvotāju reģistrā iekļautas, aktualizētas ziņas (skaits)	2 922 146	1 400 000	1 400 000	1 400 000

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 2017.-2019.gadā attīstīt Vēlētāju reģistru, pilnveidojot reģistra tehnisko risinājumu un datu apmaiņu, lai sniegtu atbalstu pašvaldību vēlēšanu un referendumu, Saeimas vēlēšanu, Eiropas Savienības Parlamenta vēlēšanu sekmīgai norisei.
- Līdz 03.06.2017. sniegt atbalstu 2017.gada pašvaldību vēlēšanām:
  - Sagatavot vēlētāju sarakstus un nodrošināt paziņojumu par vēlēšanu iecirkni nosūtīšanu.
  - 2017.gadā sniegt atbalstu 2018.gada Saeimas vēlēšanām:
    - Veikt vēlētāju apliecību izgatavošanu un nodrošināt to izsniegšanu.
  - 2018.gadā sniegt atbalstu 2019.gada Eiropas Savienības Parlamenta vēlēšanām:
    - Sagatavot vēlētāju sarakstus un nodrošināt paziņojumu par vēlēšanu iecirkni nosūtīšanu.
  - Līdz 2019.gada decembrim veikt dalību grozījumu izstrādē Saeimas vēlēšanas likumā un ar to saistītajos normatīvajos aktos, lai nodrošinātu iespēju piedalīties Saeimas vēlēšanās, jebkurā izvēlētajā iecirknī ar personas apliecību.
- 2017.gadā veikt pasākumus saistībā ar jaunu personas kodu sistēmas izveidi un ziņu par personai ārvalstī piešķirto identifikācijas kodu iekļaušanu Iedzīvotāju reģistrā:
  - Veikt Iedzīvotāju reģistra informācijas sistēmas pilnveidošanu;
  - Ieviest jauno personas koda ģenerēšanas mehānismu VMIS;
  - Sniegt atbalstu iesaistītajām institūcijām jaunā personas koda ieviešanas procesā;
  - Izveidot bezmaksas e-pakalpojumu "Personas kodu atbilstība vienai personai";
  - Izveidot risinājumu, kas nodrošina iepriekšējā un/vai jaunā personas koda izgūšanu.
- Līdz 25.05.2018. pārskatīt starp PMLP un citām iestādēm noslēgtos līgumus par datu nodošanu un saņemšanu.
- Līdz 25.05.2018. pārskatīt esošos tehniskos risinājumus personas datu apmaiņā, izvērtējot nepieciešamās datu drošības prasības.
- 2018.gadā nodrošināt VMIS uzturēšanu, papildināšanu un tehniskā personas koda risinājuma izstrādi publiskās pārvaldes elektronisko pakalpojumu pieejamībai ar ES iedzīvotāja elektronisko identifikatoru.
- 2017.gadā izstrādāt jaunus MK noteikumus "Noteikumi par valsts nodevu par informācijas saņemšanu no Iedzīvotāju reģistra", kas aizstās esošos MK 14.07.2015. noteikumus Nr.391 „Noteikumi par valsts nodevu par informācijas saņemšanu no Iedzīvotāju reģistra”.
- 2017.gadā izstrādāt jaunus MK noteikumus "Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādis", kas aizstās esošos MK 17.09.2013. noteikumus Nr.886 „Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādis”.

- Līdz 01.01.2018. veikt Iedzīvotāju reģistra pilnveidošanu, lai nodrošinātu jaunu datu vienību uzkrāšanu un jaunu datu apmaiņas risinājumu izstrādi ar Izglītības un zinātnes ministriju par pilngadīgiem bērniem līdz 24 gadu vecumam, kas turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālas izglītības ieguvi pilna laika klātienes studijās.
- Līdz 30.06.2018. veikt Iedzīvotāju reģistra saskarņu izstrādi ar VSIA “Autotransporta direkcija” braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju uzskaites sistēmu par personām, kurām piešķirts politiski represētas personas un nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statuss.
- Līdz 2019.gada nogalei veikt Iedzīvotāju reģistra, Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas, Valsts adrešu reģistra un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas savstarpējo tīmekļa saskarņu izstrādi.
- Ieviest informācijas datu apstrādes programmu.
- Līdz 2018.gada jūnijam ieviest IKT risinājumu, lai nodrošinātu PMLP 12.05.2017. iekšējo noteikumu Nr.8 “Informācijas sistēmu izstrādes, izmaiņu vadības, akcepttestēšanas un konfigurācijas pārvaldības procedūra” izpildi.
- Līdz 2017.gada novembrim sagatavot projekta "Fizisko personu datu pakalpojumu modernizācija" iesniegumu un noslēgt vienošanos par Eiropas Savienības fonda projekta īstenošanu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un uzsākt projekta īstenošanu.
- 2017.-2019.gadā kā sadarbības partnerim piedalīties :
  - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas projektā „Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma” (PIKTAPS);
  - Labklājības ministrijas projektā „Deinstitutionalizācijas procesu atbalsta sistēma (1.kārta)”;
  - Valsts reģionu attīstības aģentūras projektā „Pakalpojumu sniegšana un pārvaldības platforma” (PSPP);
  - Valsts reģionu attīstības aģentūras projektā „Vienota datu telpa”;
  - Kultūras informācijas sistēmu centra projektā „Mašintulkošana”.
- 2017.gadā izstrādāt un iesniegt Fizisko personu reģistra likumprojektu un līdz 2019.gada decembrim tam pakārtotos MK noteikumus, kā arī veikt grozījumus esošajos MK noteikumos.
- Līdz 01.03.2018. nodrošināt ziņu iekļaušanu Iedzīvotāju reģistrā par oficiālās e-adreses kontu.
- Līdz 01.03.2018. nodrošināt Iedzīvotāju reģistra integrāciju ar e-adreses sistēmu.
- Līdz 2019.gada decembrim pilnveidot PMLP elektroniskos pakalpojumus, lai nodrošinātu komunikācijas kanālu caur e-adresi.
- Līdz 01.01.2019. nodrošināt personu statusa nomaiņu uz “pasīvs”, personām:
  - kuras ir sasniegušas 105 gadu vecumu un Iedzīvotāju reģistrā nav ziņu par miršanu un PMLP rīcībā nav informācijas par to, ka persona ir dzīva;
  - personām, kuras nav Latvijas pilsoņi, un kuras pēc 15 gadu sasniegšanas vairāk nekā piecus gadus dzīvo bez derīga personu apliecinoša dokumenta, un PMLP rīcībā nav informācijas par to, ka persona dzīvo Latvijā.

6. Iesaisītās iestādes, struktūrvienības:

Darbības virziena uzdevumu izpildei PMLP sadarbojas ar Iekšlietu ministriju, ministrijas padotības iestādēm, VARAM, VRAA un nevalstiskajām organizācijām.

3. Pakalpojumu pieejamība un attīstība

3.1. PMLP pakalpojumi

PMLP nodrošina pakalpojumu sniegšanu migrācijas un patvēruma, personu tiesiskā statusa, iedzīvotāju uzskaites un personu apliecinošu dokumentu jautājumos. Pakalpojumu sniegšana organizēta pēc iespējas ērti un pieejami privātpersonām, nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar labas pārvaldības principu, optimizējot pakalpojumu procedūras, palielinot pakalpojumu klāstu un attīstot pakalpojumu saņemšanas kanālu iespējas.

Informāciju par PMLP pakalpojumiem var saņemt, izmantojot dažādas komunikācijas iespējas:

- telefoniski, zvanot uz PMLP informatīvo tālruni 8300;
- elektroniski uzdodot jautājumu PMLP mājaslapā www.pmlp.gov.lv sadaļā „Forums” vai sūtīt vēstuli uz elektroniskā pasta adresi pmlp@pmlp.gov.lv;
- izmantojot portālā www.latvija.lv pieejamo pakalpojumu “Iesniegums iestādei”;
- rakstveidā, korespondenci sūtīt pa pastu vai iesniedzot personiski;
- saņemot klātienē konsultāciju PMLP teritoriālajās nodaļās;
- tiekoties klātienē ar PMLP priekšnieku iedzīvotāju pieņemšanas laikā.

PMLP nodrošina informatīvā tālruņa darbību, lai nodrošinātu informācijas pieejamību klientiem par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas un lietošanas jautājumiem, kā arī citos, ar PMLP funkcijām saistītos jautājumos. 2016.gadā kopā tika saņemti 65 245 ienākošie zvani. Kopējais zvanu minūšu skaits 2016.gadā 78 015.45 minūtes un vidējais sarunas laiks bija 83.92 (sek.).

PMLP publiskos pakalpojumus var pieprasīt un/vai saņemt klātienē jebkurā no 30 PMLP teritoriālajām nodaļām, neatkarīgi no personas deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās personas adreses, kā arī elektroniskajā vidē portālā www.latvija.lv un PMLP mājas lapā www.pmlp.gov.lv vai pa pastu. Ja PMLP publisko pakalpojumu saņemšanai ir nepieciešama apliecināta identitāte, tad, saņemot pakalpojumu klātienē, personas identitāti apliecina personu apliecinošs dokuments (pase, personas apliecība), patvēruma meklētājiem – patvēruma meklētāja apliecība, bet elektroniskajā vidē to apliecina elektroniskais paraksts vai internetbankas autentifikācijas līdzekļi.

Visās PMLP teritoriālajās nodaļās ir izveidotas klientu apkalpošanas zāles pakalpojumu sniegšanai klātienē, kas nodrošina ātrāku, efektīvāku un klientam caurskatāmāku pakalpojuma sniegšanas procedūru. PMLP pakāpeniski modernizē klientu apkalpošanu, labākai klientu plūsmas organizēšanai PMLP teritoriālo nodaļu klientu apkalpošanas zāles aprīkojot ar elektroniskajām klientu plūsmas regulēšanas sistēmām. 2016.gadā elektroniskās rindu sistēmas ierīkotas Ludzas, Aizkraukles, Saldus, Madonas nodaļās, Jēkabpils nodaļas filiālē Līvānos un Valkas nodaļas filiālē Smiltē un iegādāti 3 interneta piekļuves kioski Rīgas nodaļām, lai nodrošinātu klientiem iespēju izmantot e-pakalpojumus un iepazīties ar tiesību aktiem.

PMLP ir izstrādāts klientu apkalpošanas standarts, noteiktas prasības pakalpojumu sniegšanas organizēšanai, ieteikumi klientu apkalpošanas zāles materiāltehniskajam nodrošinājumam un noteikta kārtība, kādā novērtē klientu apkalpošanas kvalitāti.

Pakalpojumu pieprasījums regulāri tiek analizēts, lai nodrošinātu efektīvu pakalpojumu sniegšanu un nodrošinātu kapacitāti. Regulāri tiek veikts PMLP klientu apkalpošanas kvalitātes novērtējums. Novērtējums ietver klātienē sniegto pakalpojumu kvalitātes mērījumu rezultātus un klientu apmierinātības ar PMLP pakalpojumiem aptaujas rezultātus. Saskaņā ar PMLP veiktā 2016.gada klienta apkalpošanas kvalitātes novērtējumu¹⁰ un PMLP teritoriālo nodaļu darba noslodzes rezultātiem, konstatēts, ka 2016.gadā PMLP teritoriālajās struktūrvienībās kopumā sniegti 1 088 926 pakalpojumi (2015.gadā sniegti 1 328 778 pakalpojumi, 2014.gadā – 1 871 635 pakalpojumi, 2013.gadā – 2 557 237 pakalpojumi). Kopējais pakalpojumu skaits katru gadu

¹⁰ PMLP Klientu apkalpošanas kvalitātes novērtējums (apstiprināts 21.04.2017.)

samazinās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. 2016.gadā lielākais sniegto pakalpojumu skaita īpatsvars ir personu apliecinošu dokumentu jomā – 927 877 pakalpojuma vienības, kas sastāda 85.2% no visiem sniegtajiem pakalpojumiem (2015.gadā attiecīgi 1 011 457, jeb 76.1%, 2014.gadā 1 115 434, jeb 60%, 2013. gadā 1 800 476, jeb 70%), tam seko pakalpojumi migrācijas jomā – 102 842 (9.4%). 2016.gadā, salīdzinot ar 2015.gadu, visām nodaļām, izņemot Alūksnes nodaļu, sniegto pakalpojumu skaits samazinājies. Klientu apmierinātības ar PMLP sniegto pakalpojumu kvalitāti noskaidrošanai tika aptaujāti 1000 respondenti PMLP teritoriālajās nodaļās visā Latvijā. Respondenti novērtēja 6 punktu skalā klientu apkalpošanas kvalitāti. 2016.gadā apkalpošanas kvalitāte vidēji novērtēta ar 5.61 punktiem (2015. gadā ar 5.47 un 2014. gadā ar 5.44).

Ik pa brīdim valstī uzvirto bažas par personas datu drošību valsts informācijas sistēmās. Klienti tika lūgti novērtēt, cik ļoti tie uzticas PMLP datu sistēmu drošībai. 63.9% klientu atbildēja, ka pilnībā uzticas, ka viņu personas dati ir drošībā, 34.0% atbildēja “uzticos, bet neesmu pilnībā informēts par to tālāku izmantošanu”, 2.1% atbildēja “drīzāk neuzticos, jo neesmu pārliecināts par datu sistēmas drošību”.

No klientu apkalpošanas aspektiem klienti visaugstāk novērtējuši (5.51 punkti no 6) PMLP informācijas sniegšanas ātrumu un patiesumu. Savukārt, vērtējot apkalpojošo personālu, visatzinīgāk novērtēta PMLP darbinieku attieksme pret klientu (5.82), kompetence un zināšanas (5.73), operativitāte (5.72) un atsaucība un iedziļināšanās situācijā (5.71).

SIA “SKDS” Valsts kancelejas pasūtījumā 2016.gadā ir veicis pētījumu “Valsts pārvaldes klientu apmierinātības pētījums”¹¹. Aptaujā tika ietverti jautājumi par sabiedrības attieksmi pret valsts pārvaldi kopumā, valsts iestāžu darba vērtējums kopumā u.c. Arī PMLP ir bijusi vērtējamo iestāžu sarakstā. Pētījuma ietvaros respondenti analizēja pēdējās saskarsmes atbilstību klientu apkalpošanas vērtībām, kuras noteiktas Valsts pārvaldes klientu apkalpošanas rokasgrāmatā. Teicami un ļoti labi tika novērtēti tādi klientu apkalpošanas raksturojumi kā "ir laipni pret mani", "zinoši un profesionāli", "atbildīgi par savu darbu, padarīto" un citi. PMLP vērtējot, tika aptaujāti 243 respondenti, no kuriem 201 respondents (83,2%) PMLP darbu novērtēja ar “teicami” vai “labi”. 10,8% jeb 26 respondenti PMLP darbu novērtēja ar “viduvēji”, 2,1% ar “drīzāk slikti” vai “ļoti slikti”, 4% no aptaujātajiem iedzīvotājiem nebija viedoklis par PMLP darbu kopumā. Pozitīvs ir arī vērtējums par iestādes darbības izmaiņām kopš pēdējās saskarsmes reizes - 33% respondentu uzskata, ka iestādes darbība ir uzlabojusies, savukārt 50% respondentu uzskata, ka iestādes darbība nav mainījusies, un tikai 2% aptaujāto uzskata, ka iestādes darbība ir pasliktinājusies.

Klātienē bez maksas ir pieejami PMLP pakalpojumi, kas saistīti ar personas tiesiskā statusa noteikšanu un ziņu iekļaušanu Iedzīvotāju reģistrā: Latvijas pilsonības statusa reģistrēšana, piemēram, Latvijas pilsonības piešķiršana ārvalstīs dzimušiem bērniem, kuriem viens vai abi vecāki ir Latvijas pilsoņi, Latvijas nepilsoņa statusa un bezvalstnieka statusa noteikšana un zaudēšana, repatrianta statusa piešķiršana, politiski represētās personas, bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršana, papildinājumi personu apliecinošā dokumentā u.c.

Saņemot pakalpojumu klātienē, par PMLP pakalpojumiem var norēķināties ar maksājumu kartēm (VISA, VISA Electron, Maestro, Master un American Express), tādējādi nemaksājot komisijas maksu (to sedz Valsts kase no valsts budžeta līdzekļiem). Visās PMLP teritoriālajās struktūrvienībās nepieciešamo informāciju par veikto maksājumu iegūst elektronisko norēķinu sistēmā „eKase”. Labākai pakalpojumu sniegšanas procesa plānošanai un maksājumu atsekojamībai, pakalpojumiem, kas saistīti ar personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu, ir ieviests pakalpojuma identifikators.

¹¹ http://www.lad.gov.lv/files/petijums_valsts_parvaldes_klientu_apmierinatibas_petijums2016.pdf

3.2. Elektroniskie pakalpojumi

Attīstot pakalpojumu pieejamību, PMLP paplašina iespēju saņemt pakalpojumus elektroniskā vidē. PMLP publiskos pakalpojumus elektroniskajā vidē var saņemt valsts pārvaldes pakalpojumu katalogā portālā www.latvija.lv, kas norādīti arī PMLP mājaslapā www.pmlp.gov.lv. Portālā www.latvija.lv ir publicēti 50 PMLP pakalpojumi. Pašlaik PMLP nodrošina 13 elektroniskos pakalpojumus, kuri ir saistīti ar informācijas sniegšanu vai saņemšanu no informācijas sistēmām. Attīstoties elektronisko pakalpojumu videi, PMLP ir jānodrošina, lai PMLP sniegtie elektroniskie pakalpojumi būtu ērti pieejami. Nepieciešams veicināt elektronisko pakalpojumu diferencētu samaksu, lai elektroniskie pakalpojumi klientiem būtu izdevīgāki, bet nodrošinātu esošās infrastruktūras uzturēšanu. Visi PMLP elektroniskie pakalpojumi ir pieejami bez maksas, no kuriem lielākais skaits saistīts ar informācijas sniegšanu no Iedzīvotāju reģistra vai ziņu aktualizēšanu Iedzīvotāju reģistrā.

Pieprasītākie PMLP elektroniskie pakalpojumi ir „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana”, „Mani dati Iedzīvotāju reģistrā”, „Pārbaude, vai persona ir deklarēta norādītajā adresē”, „Pieteikšanās personu apliecinoša dokumenta izsniegšanai”, kā arī e-pakalpojums „Personvārdu datubāze”, kas ir pieejams bez maksas un bez autentifikācijas. Visvairāk izmantotie PMLP elektroniskie pakalpojumi 2016.gadā ir “Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana” – 271 028 apmeklējumi, “Mani dati Iedzīvotāju reģistrā” – 139 294 apmeklējumi un “Manā īpašumā deklarētās personas” – 114 287 apmeklējumi. Plaša elektronisko pakalpojumu izmantošana ir saistīta ar to, ka PMLP aktīvi popularizē pakalpojumu saņemšanas iespējas un to priekšrocības.

PMLP, nodrošinot informācijas sniegšanas pieejamību elektroniskā veidā, izveidojusi jaunu elektronisko pakalpojumu “Ziņas par personas rīcībspēju”. Portālā www.latvija.lv pieejamais pakalpojums nodrošina iespēju pakalpojuma lietotājam noskaidrot, vai personai ar pakalpojuma lietotājam zināmo personas kodu, vārdu un uzvārdu, Iedzīvotāju reģistrā nav reģistrētas ziņas par rīcībspējas ierobežojumu. 2016.gadā tika uzsākts darbs pie jauna elektroniskā pakalpojuma izveides “Anketas iesniegšana uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai”, kas tā lietotājam nodrošinās iespēju bez autorizēšanās tiešsaistē aizpildīt un iesniegt anketu uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai, mazinot aizpildāmajā anketā pieļautās kļūdas pirms tās oriģināla iesniegšanas PMLP klātienē.

3.3. Starpiestāžu pakalpojumi

Iedzīvotāju reģistrs ir vienīgais valsts nozīmes reģistrs, kura informāciju tiešsaistes datu apstrādes režīmā izmanto visi pārējie valsts reģistri. Iedzīvotāju reģistrs tiek izmantots arī e-pārvaldes un e-pakalpojumu darbības nodrošināšanā.

PMLP nodrošina starpiestāžu pakalpojumus valsts pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildei valsts un pašvaldību iestādēm, tai skaitā - Iedzīvotāju reģistra tiešsaistes datu pārraides sistēmas tehniskā pieslēguma izmantošana, abonēšana, personas datu monitorings, Iedzīvotāju reģistra tiešsaistes datu pārraides sistēmas programmatūras audita rezultāta izdrukas sagatavošana, izziņas, statistiskas informācijas vai sistēmas programmatūras audita rezultāta izdrukas nosūtīšana u.c. Viens no PMLP nodrošinātajiem starpiestāžu pakalpojumiem ir datu apmaiņas nodrošināšana tiešsaistes datu apstrādes režīmā. Līdz ar to 2016.gadā ir palielinājies nodrošināto tiešsaistes datu apmaiņas sistēmu skaits līdz 259. Iedzīvotāju reģistra uzturēto informācijas sistēmu lietotāju skaits 2016.gadā bija 23 356, kas ir lielāks par 2016.gadā plānotajiem 19 000 (2015.gadā 18 840).

3.4. Pakalpojumu sniegšanas uzlabošana

Izcilas uzņēmējdarbības vides radīšana Latvijā ir viena no valdības noteiktajām tautsaimniecības attīstības prioritātēm. Lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, arī PMLP darbā plānots iedzīvināt “konsultē vispirms” principu. “Konsultē vispirms” principa mērķis ir uzlabot savstarpējo sadarbību starp uzņēmējiem un uzraudzības iestādēm. Uzraugošo darbību ietvaros jānodrošina prasību izpilde, nevis jāveicina sodu likšana. 15.06.2017. PMLP parakstīja Sadarbības memorandu, kas apliecina apņēmību mainīt pieeju, kādā kontrolējošās iestādes sadarbojas ar uzņēmējiem. PMLP ir apņēmusies īstenot šādus principus:

- uz klientu vērsta valsts uzraudzība un pakalpojumi;
- padomi uzņēmumiem, lai sasniegtu atbilstību prasībām;
- riska novērtējumā balstīta uzraudzības stratēģija.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajam pilnvarojumam PMLP amatpersonas, konstatējot pārkāpumu, sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu, izskata administratīvo pārkāpumu lietu un uzliek administratīvo sodu, tai skaitā par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 186.panta otrajā daļā noteikto pārkāpumu - par dzīvesvietas nedeklarēšanu. PMLP ir atbildīgā iestāde par dzīvesvietas deklarēšanu, kā arī nodrošina elektroniskā pakalpojuma „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana” sniegšanu, savukārt klātienē minēto pakalpojumu Latvijas valstspiederīgie var saņemt pašvaldību iestādēs. PMLP amatpersonas, konstatējot administratīvo pārkāpumu, sastāda protokolu un nosūta personu pārkāpuma novēršanai uz pašvaldības iestādi vai informē par iespēju deklarēt dzīvesvietu elektroniski, izmantojot minēto elektronisko pakalpojumu. PMLP kā iestādei, kas ir atbildīga par dzīvesvietas deklarēšanas jautājumiem, būtu jāsniedz iespēja deklarēt dzīvesvietu elektroniski, ja nepieciešams, konsultējot par e-pakalpojuma saņemšanu. PMLP teritoriālajās nodaļās nepieciešams izvietot interneta kioskus (web-kioskus), lai nodrošinātu iespēju deklarēt dzīvesvietu elektroniski, tādejādi, tiktu veicināta elektronisko pakalpojumu pieejamība un popularizēta elektroniskās vides izmantošana. Tas sniegs iespēju saņemt arī citus e-pakalpojumus, veikt maksājumus par valsts nodrošinātiem pakalpojumiem, kā arī veicinās personas apliecību plašāku izmantošanu. Tādējādi klientiem būs iespēja ne tikai elektroniski deklarēt dzīvesvietu, bet arī iegūt informāciju un saņemt citus PMLP elektroniskos pakalpojumus. PMLP rīkotos atbilstoši labas pārvaldības principam, jo personai tiks sniegta iespēja pārkāpumu novērst. 2016.gadā iegādāti 3 interneta piekļuves kioski Rīgas nodaļām. Nodaļu skaits, kurās būs pieejami web-kioski 2017.gadā – 6, 2018.gadā – 9, 2019.gadā – 12. Web-kioski tiks izvietoti PMLP Rīgas 1., 2., 3., 4., Daugavpils, Jelgavas, Jūrmalas, Liepājas, Ogres, Rēzeknes, Ventspils un Valmieras nodaļās. Nepieciešamie finanšu līdzekļi 2017.gadā – 10 000 *euro*, 2018.gadā – 10 000 *euro*, 2019.gadā 10 000 *euro*. Pasākumu plānots īstenot gadskārtējā valsts budžeta likuma un vidēja termiņa budžeta likuma ietvaros.

PMLP atbalsta elektronisku personu informēšanu pirms personas saukšanas pie administratīvās atbildības, piemēram, gadījumos, kad persona ir izvēlējusies saziņai norādīt savu e-pasta adresi, tai tiek nosūtīts atgādinājums par personu apliecinoša dokumenta derīguma termiņa beigšanos un norit darbs, lai šo saziņas kanālu papildinātu ar personas norādītu tālruna numuru SMS nosūtīšanai. Pēc 01.06.2018. Iedzīvotāju reģistrā tiek plānota iespēja personas datus aktualizēt informāciju par personas oficiālās elektroniskās adreses konta esamību. Līdz ar to personām, kurām būs izveidots šāds elektroniskās adreses konts, PMLP, konstatējot iespējamu administratīvo pārkāpumu, būs iespēja nosūtīt brīdinājumu, izmantojot šo elektronisko adresi saziņai. Šāds saziņas veids neradīs papildus iestādes resursu tēriņu, lai sazinātos ar personu pa pastu, un sniegs labāku komunikāciju starp personu un PMLP, informējot arī par citiem PMLP kompetencē esošiem procesiem.

Jebkurā brīdī personām, izmantojot bezmaksas elektronisko pakalpojumu “Mani dati Iedzīvotāju reģistrā”, ir iespēja pārliecināties par saviem vai savu nepilngadīgo bērnu, personu, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē vai aizgādībā, aktuālajiem datiem Iedzīvotāju reģistrā. Pilnu personas datu izdrukā no Iedzīvotāju reģistra personām ir iespēja pieprasīt arī rakstveidā.

Iegūstot informāciju un konstatējot faktu, piemēram par to, ka personai ir beidzies personu apliecinoša dokumenta derīguma termiņš, nav spēkā esošas deklarētās dzīvesvietas adreses vai nav sniegti dati par ārvalstī reģistrētu laulību, veikt nepieciešamās darbības, lai ievērotu normatīvajos aktos noteiktās prasības un novērstu pārkāpumu, pirms to ir atklājusi kompetentā iestāde.

Uz klientu orientētas apkalpošanas nodrošināšanai un klientu apkalpošanas kvalitātes uzlabošanai nepieciešams turpināt labiekārtot klientu apkalpošanas zāles - ieviest elektroniskās rindu sistēmas, lai uzlabotu klientu plūsmas organizēšanu. Elektroniskās rindu sistēmas izveidošana un modernizācija (tehnisko un programmatūras resursu) PMLP teritoriālajās nodaļās nodrošinās monitoringu, kas nepieciešams klientu apkalpošanas kvalitātes novērtēšanai, piemēram, lai novērtētu vai klientu apkalpošana atbilst PMLP klientu apkalpošanas standartā noteiktajam laikam viena klienta apkalpošanai, sistēma sniegs iespēju apkopot aktuālo statistiku un analizēt klientu plūsmu. Pašlaik elektroniskā rindu sistēma ir ieviesta 23 struktūrvienībās, no tām monitoringa – 17. 2016.gadā tika iegādātas un uzstādītas 6 elektronisko rindu sistēmas. 2019.gadā ar elektronisko rindu sistēmu kopumā būs aprīkotas 25 struktūrvienības. Nodaļu skaits, kurās būs nodrošināts elektronisko rindu sistēmas monitoringa - 2017.gadā – 19, 2018.gadā – 22, 2019.gadā – 24. Nepieciešami finanšu līdzekļi: 2017.gadā – 52 000 *euro*, 2018.gadā – 42 000 *euro*, 2019.gadā 42 000 *euro*.

Ievērojot pēdējo gadu tendenci pastāvīgi palielināties izsniedzamo uzturēšanās atļauju skaitam, nepieciešams uzturēšanās atļauju izsniegšanas procedūru padarīt vienkāršāku un pieejamāku klientiem, tai skaitā optimizēt informācijas par pakalpojumu saņemšanu sniegšanu, lai atslogotu PMLP darbu un efektīvi izmantotu administratīvos resursus. Šī mērķa sasniegšanai tiks pārskatītas administratīvās procedūras, kā arī izvērtētas iespējas izveidot elektroniskos pakalpojumus, piemēram, uzturēšanās atļaujas iesniegums (anketas) iesniegšana, izziņas saņemšanai par lietas virzību u.c. Šobrīd, lai uzzinātu informāciju par lietas virzību, klienti vēršas PMLP struktūrvienībā, kura nodrošina dokumentu pārvaldību vai struktūrvienībā, kura izskata lietu un pieņem lēmumu. Ievērojot aizvien pieaugošo klientu skaitu, šī saziņa ir apgrūtināta, jo tālruņa līnijas ir pārslogotas. Iespēja elektroniski iegūt šo informāciju būtiski uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti un ietaupītu administratīvos resursus. 2017.gadā ir plānots ieviest elektronisko pakalpojumu "Uzturēšanās atļaujas pieteikuma iesniegšana Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē".

Siguldas novada dome ir izrādījusi interesi un izteikusi aicinājumu uz turpmāku sadarbību ar PMLP, lai arī Siguldas novada iedzīvotājiem tiktu nodrošināta iespēja vismaz reizi mēnesī saņemt PMLP sniegtos pakalpojumus - noformēt un saņemt pasas un personas apliecības, pieteikties paātrinātai pasu saņemšanai pēc divām dienām Rīgā, kā arī saņemt PMLP izziņas. Kā pakalpojumu nodrošināšanas vieta ir noteikta Siguldas novada domes Pakalpojumu centrs, Raiņa ielā 3.

4. Darbības spēju izvērtējums

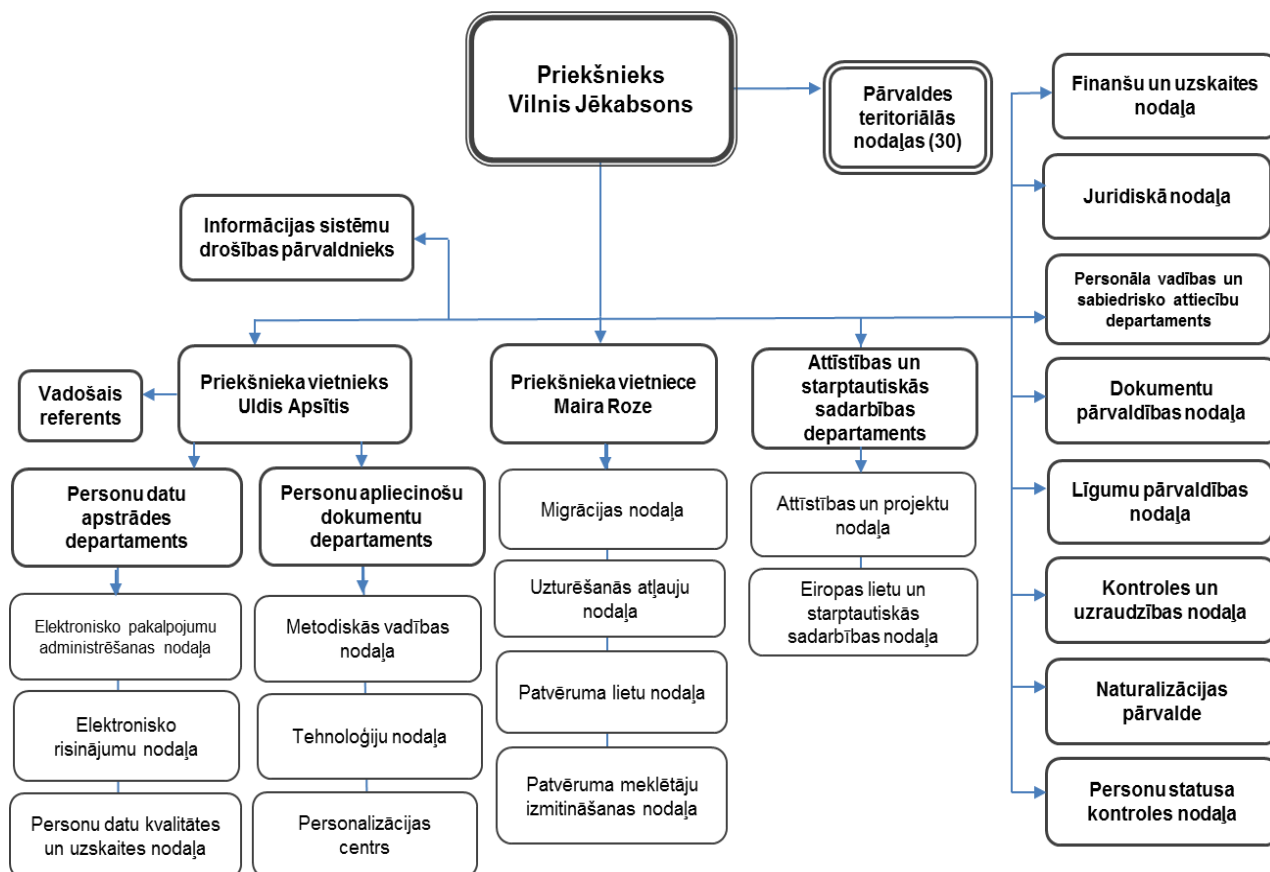
4.1. Darbības spēju novērtējums

PMLP struktūra.

PMLP struktūru veido 11 patstāvīgas centrālās nodaļas, 4 departamenti un 11 to nodaļas, kā arī 30 teritoriālās nodaļas.¹² PMLP atbalsta funkcijas ir centralizētas un tās īsteno centrālās struktūrvienības saskaņā ar struktūrvienības reglamentu. PMLP kompetencē esošo politikas jomu uzdevumu īstenošanu, tai skaitā pakalpojumu sniegšanu un metodisko vadību, nodrošina centrālās struktūrvienības un teritoriālās nodaļas saskaņā ar struktūrvienības reglamentu.

¹² PMLP 13.05.2017. rīkojums Nr.98 "Par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes struktūras apstiprināšanu"

PMLP struktūrshēma (no 13.05.2017.)

Iekšējās kontroles sistēma.

PMLP iekšējās kontroles sistēmas aprakstā ir ietverti darba izpildes, pilnveidošanas, tiesiskuma un lietderības (tai skaitā PMLP pieņemto lēmumu lietderības un tiesiskuma pēcpārbaudes), risku novērtējuma, pakalpojumu kvalitātes novērtējuma, darbinieku darba rezultātu novērtēšanas u.c. pasākumi. Lai efektīvāk un operatīvāk veiktu PMLP pieņemto lēmumu lietderības un tiesiskuma regulārās pēcpārbaudes, veiktas izmaiņas lēmumu pēcpārbaudžu veikšanas kārtībā, nosakot, ka lēmumu atlasē vairs netiek pārbaudīti konkrētu darbinieku sagatavoti lēmumi. 2016.gadā pārbaudīti 2 548 lēmumi no kopskaitā 66 102 lēmumiem. Novērtējot PMLP iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un lietderību, ieteikumu veidā tiek sniegti priekšlikumi uzlabojumiem. Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas 29.04.2010. rīkojumu Nr.833 „Par iekšējā audita funkciju centralizāciju” iekšējā audita veikšana padotības iestādēs ir Iekšlietu ministrijas kompetencē. Veicot auditus, tiek noteiktas un novērtētas būtiskākās riska jomas. 2016.gadā Iekšlietu ministrijas Iekšējā audita nodaļa veica vienu auditu un sniedza kopumā 9 ieteikumus, no tiem 2016.gadā izpildīts 1 ieteikums, kā arī izpildīti 15 ieteikumi no 2015.gada audita.

Cilvēkresursi

Cilvēkresursu risks ir viens no nozīmīgākajiem riskiem, kas var kavēt PMLP uzdevumu izpildi. Saglabājoties pašreizējam atlīdzības līmenim, pastāv būtisks risks augsti kvalificēta personāla noturēšanai un jaunu personālresursu piesaistei. Neliela mēnešalga un augstas prasības attiecībā pret amatpersonu izglītību, pieredzi, valodas zināšanām un citām prasmēm neļauj aizpildīt vakances, kas, neskatoties uz augsto bezdarba līmeni valstī, veidojas PMLP

struktūrvienībās. Personāla mainība lielākoties attiecas uz klientu apkalpošanas sektoru un pamatā ir saistīta ar nekonkurētspējīgu atalgojumu. Attiecīgi, ņemot vērā biežo personāla mainību, kā arī zemo atalgojumu, ir grūti pilnībā nokomplektēt visas amata vietas un periodiski rodas amatu vakances.

PMLP 2017.gadā ir apstiprinātas 647 amata vietas, 2016.gadā bija 651 amata vieta, 2015.gadā - 680 (budžeta programma "11.00.00 Pilsonība un migrācijas lietas"). Budžeta programmas "70.06.00 Eiropas migrācijas tīkla projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)" īstenošanai ir noteiktas 4 ierēdņa amata vietas.

2016.gadā, ievērojot darba apjoma pieaugumu pilsonības un migrācijas jomā un, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, pieņemts lēmums par administratīvās kapacitātes stiprināšanu, paredzot papildus 46 amata vietu uzturēšanu arī pēc 2015.gada un finansējuma palielināšanu atlīdzībai¹³. 2015.gada laikā PMLP struktūrā tika veikta reorganizācija un tika izveidota atsevišķa Patvēruma meklētāju izmitināšanas nodaļa, kas savā kompetencē pārņēma visus jautājumus, kas saistīti ar patvēruma meklētāju uzturēšanos izmitināšanas centrā "Mucenieki". Iepriekš ar šiem jautājumiem nodarbojās Patvēruma lietu nodaļa, kas pēc jaunās nodaļas izveides turpina nodrošināt visas līdz šim tās kompetencē esošās funkcijas, kas saistītas ar lēmumu pieņemšanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, likumdošanas aktu izstrādi, kā arī sadarbības nodrošināšanu starp ES patvēruma dienestiem. Ņemot vērā, ka lēmums par pārvietotajām personām ir jāpieņem īsākā laika periodā (3 mēnešos no ierašanās brīža Latvijā), kā arī vidējais patvēruma meklētāju skaits mēnesī, kuri uzturas PMC „Mucenieki” ir krietni pieaudzis (2014.gadā – 63, 2015.gadā – 83, 2016.gadā – 121 patvēruma meklētāji mēnesī), tad šim mērķim PMLP tika piešķirts papildus finansējums 16 amata vietu ieviešanai un uzturēšanai 2016. un 2017.gadam, amata vietas pārdalot Iekšlietu ministrijas resora ietvaros¹⁴. Jaunais Patvēruma likums, kas stājās spēkā 19.01.2016. paredz, ka PMLP pārņem no Valsts robežsardzes (bez finanšu līdzekļu pārdales) patvēruma meklētāju intervēšanas funkciju, lai iegūtu informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt. Lai sekmīgi veiktu papildus piešķirtās funkcijas, PMLP tika ieviestas papildus 3 amata vietas patvēruma meklētāju interviju veikšanai¹⁵, kā arī tika aprīkotas nepieciešamās telpas (PMC „Muceniekos” un Stabu ielā) un iegādāts nepieciešamais aprīkojums interviju veikšanai, kuru uzturēšana nodrošināta piešķirto resursu ietvaros.

Atbalsta funkcijas

Atbalsta funkcijas PMLP tiek nodrošinātas centralizēti, apkalpojot gan teritoriālās, gan centrālās struktūrvienības.

Personāla vadības funkciju nodrošina Personāla vadības un sabiedrisko attiecību departaments. Personāla politikas plānošanas un īstenošanas, personāla attīstības, novērtēšanas un kontroles funkciju nodrošina 2 nodarbinātie. Personāla lietvedības funkciju, tajā skaitā, personāla dokumentu (iesniegumu, atskaišu, pieteikumu, darba līgumu, rīkojumu, izziņu u.c.) sagatavošanu, izskatīšanu un reģistrēšanu, informācijas ievadīšanu informāciju sistēmās, sociālo garantiju piešķiršanu un noformēšanu, veselības pārbaužu un darba nespējas lapu apstrādi, dienesta apliecību, caurlaižu administrēšanu, personāla lietu veidošanu un aktualizēšanu, iesniegumu un sūdzību izskatīšanu, personāla datu analīzi un pārskatu veidošanu, nodrošina vidēji 5 departamenta nodarbinātie. 2016.gadā tika apkalpoti vidēji 617 PMLP nodarbinātie, gadā sagatavojot 9770 personāla dokumentus. Personāla atlasī PMLP veic viens nodarbinātais, 2016.gadā nodrošinot 21 personāla atlasē konkursa norisi un apstrādājot 294 konkursu pretendentu pieteikumus.

¹³ MK 01.09.2015. sēdē (prot.Nr.44, 35.§) izskatītais Informatīvais ziņojums "Par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes administratīvās kapacitātes stiprināšanas pasākumiem"

¹⁴ MK 03.11.2015. protokollēmums "Par Ministru kabineta rīkojuma projektu "Rīcības plāns personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā"

¹⁵ Patvēruma likums, pieņemts 17.12.2015.

Finanšu un uzskaites nodaļa plāno un kontrolē naudas plūsmu PMLP, lai tiktu nodrošināta tās funkciju veikšana, kā arī, nodrošina grāmatvedības uzskaites organizāciju un finanšu līdzekļu pareizu un ekonomisku izlietošanu. Tajā skaitā, 2 nodaļas nodarbinātie nodrošina algu grāmatvedību gan centrālajās, gan teritoriālajās nodaļās, 2016.gadā apkalpojot vidēji 617 nodarbinātos.

Līgumu pārvaldības nodaļas viena no nozīmīgākajām funkcijām ir iepirkumu procedūru plānošana, organizēšana un norise, līguma projektu sagatavošana, saskaņošana un noslēgšana, iepirkumu un iepirkumu procedūru rezultātu sagatavošana un publikāciju ievietošana, iepirkumu procedūru pārkāpumu administrēšana, kā arī pārstāvība Latvijas Republikas tiesu instancēs, ko PMLP nodrošina vidēji 3 nodarbinātie. 2016.gadā tika nodrošināta 5 337 iepirkumu norise, apkalpojamo iepirkumu apjoms naudas izteiksmē – 6 417 772 euro.

Informācijas sistēmas un materiāltehniskais nodrošinājums

PMLP pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas:

- Vienotā migrācijas informācijas sistēma, kas iekļauj: Iedzīvotāju reģistru, Patvēruma meklētāju reģistru, Darba atļauju reģistru, Ielūgumu reģistru, Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizlieguma reģistru, Uzturēšanas atļauju reģistru, Civilstāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēmu, Lietu uzskaites sistēmu;
- Elektronisko dokumentu arhīvs;
- Personu apliecinājošu dokumentu informācijas sistēma;
- Vēlētāju reģistrs;
- Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas informācijas sistēma;
- Nacionālā vīzu informācijas sistēma.

VMIS tiek veikti tādi PMLP kompetences nozīmīgākie procesi kā Latvijas iedzīvotāju un ārzemnieku uzskaitē, personas datu apstrāde un apkopošana, statistiskā analīze u.c. VMIS ir programmatūras tehniskā platforma vairākiem reģistriem, kuri apvienoti ar kopēju globālo funkcionalitāti, kas veido vienu kopīgu informācijas sistēmu.

PMLP pārziņā esošās VMIS pilnveidošanas process turpinās vairāku gadu garumā, kuru laikā ir piesaistīts arī Eiropas Savienības fondu finansējums.

Iekšlietu ministrijas sistēmas informācijas un komunikācijas resursu centralizācijas un optimizācijas procesā, izpildot rīcības plānā¹⁶ noteiktos uzdevumus, visi ar informācijas un komunikācijas resursu uzturēšanu saistītie resursi ir nodoti Iekšlietu ministrijas Informācijas centram.

4.2. PMLP darbības stiprās un vājās puses

Vērtējot PMLP darbības stiprās puses var minēt, ka ir radīts efektīvs organizatoriskais modelis, kas spēj veikt tos uzdevumus, kas saskaņā ar PMLP nolikumu tai ir uzdoti, t.sk.,:

- nodrošināta PMLP sniegto pakalpojumu pieejamība visā Latvijas teritorijā;
- nokomplektēts atbilstošs personāls PMLP funkciju veikšanai un pakalpojumu sniegšanai;
- nodrošināts darbavietu iekārtojums un tehniskais aprīkojums, kā arī efektīvi IKT risinājumi;
- pietiekami finanšu resursi pašreizējo funkciju īstenošanai un uzturēšanai;

¹⁶ Atbalstīts IeM informācijas un komunikāciju padomes 2011.gada 22.decembra sēdē

- izveidota iekšējā kontroles sistēma, kas nodrošina kvalitatīvu PMLP darbību, trūkumu atklāšanu un nepieciešamo pārmaiņu noteikšanu un īstenošanu PMLP darbības organizācijā, piesaistot atbilstošo ES fondu finansējumu.
- informācijas sistēmu pilnveidošanas nodrošināšana PMLP biznesa procesu labākai optimizēšanai, kas vērsta uz ekonomisko izaugsmi;
- informācijas tehnoloģiju un fizisko infrastruktūru attīstīšana, lai nodrošinātu darba kvalitātes sniegšanu no PMLP informācijas sistēmām.

PMLP vājās puses ir vairāk saistītas ar ārēju apstākļu ietekmi uz darbības virzienu īstenošanu un kā galvenie ir jāmin:

- saglabājoties pašreizējam atlīdzības līmenim valsts sektorā, var rasties grūtības ar augsti kvalificēta personāla noturēšanu, kā arī jaunu personālrесурсu piesaisti;
- neprognozētas izmaiņas migrācijas plūsmās var radīt finanšu, cilvēkresursu nepietiekamību darbības virziena un starptautisko saistību izpildē;
- izmaiņas ES migrācijas, patvēruma un vīzu politikā var radīt ietekmi uz nacionālās migrācijas, patvēruma un vīzu politikas izstrādi un īstenošanu;
- izmaiņas nacionālajā normatīvajā regulējumā, dažādi nacionālie politiskie lēmumi vai to trūkums var ietekmēt efektīvas darbības izpildi;
- attīstoties informācijas un komunikāciju tehnoloģijām un biznesa vides sniegtajiem pakalpojumiem, kuru realizācijā nepieciešami PMLP pārziņā esošie fizisko personu dati, PMLP kā datu avotam nepieciešams ieviest un uzturēt nepieciešamus IKT risinājumus un nodrošināt biznesa procesu izmaiņas PMLP iekšējā vidē.

4.3. PMLP iekšējo procesu optimizēšana

Nepieciešams turpināt veicināt dokumentu elektronisku apriti un plašāku elektroniskā paraksta lietošanu¹⁷, tādējādi optimizējot iekšējos procesus dokumentu pārvaldības jomā. Tāpat ir nepieciešams turpināt ieviest dokumentu elektronisko apriti ne tikai PMLP centrālajās, bet arī teritoriālajās nodaļās, tai skaitā dokumentu elektronisko parakstīšanu.

Salīdzinot ar 2014.gadu ir pieaudzis gan to PMLP darbinieku skaits, kuri dokumentus paraksta ar drošu elektronisko parakstu, gan to darbinieku skaits, kuriem ir piešķirtas IS „Lietvedība” (DocsVision) (turpmāk – IS) lietotāja tiesības un kuri ikdienas darbā izmanto šīs IS funkcionalitātes priekšrocības. Plašāk un pilnvērtīgāk lietojot IS ikdienas darbā, darbinieki ātrāk saņemtu nepieciešamo informāciju un uzdevumus, samazinātos papīra dokumentu plūsma, kā arī būtu nodrošināta operatīva atpakaļsaikne, paziņojot PMLP pieņemtos lēmumus adresātiem. Tāpēc nepieciešams turpināt palielināt IS lietotāju skaitu, kā arī regulāri informēt viņus par IS izmantošanas iespējām, ko varētu nodrošināt, organizējot PMLP darbinieku apmācības IS izmantošanā. Uzdevumu īstenošanai nepieciešams nodrošināt PMLP teritoriālās nodaļas ar tehniskajiem līdzekļiem un īstenot pilotprojektu (ar personu lietu digitalizēšanu un dokumentu reģistrēšanu IS) katru gadu nodrošinot vismaz 2 teritoriālās nodaļas ar nepieciešamo tehniku un licencēm personu lietu skenēšanai. Vēl pakāpeniski jāpalielina to PMLP teritoriālo nodaļu skaits, kas dokumentu reģistrēšanai (sākotnēji bez personu lietu digitalizēšanas) izmanto IS. Minēto uzdevumu realizācijai nepieciešami finanšu līdzekļi: tehnikas (skeneru, darba staciju) iegādei un licenču iegādei skenēšanai 2017., 2018. un 2019.gadā nepieciešami aptuveni 46 000 *euro* (6 teritoriālās nodaļas, vienai nodaļai nepieciešami aptuveni 7 570 *euro*), IS licenču iegādei 2018. un 2019.gadā ~ 15 000 *euro* (~100 licencēm), jaunu elektroniskā paraksta viedkaršu, kā arī laika zīmogu iegādei.

¹⁷ MK 20.12.2011. sēdes protokols Nr.75, 41.§ informatīvais ziņojums „Par priekšlikumiem elektroniskā paraksta plašākas lietošanas nodrošināšanai” (5.1.3.apakšpunkts)

Plānošanas periodā tiks izvērtēta iespēja PMLP iekšējo procesu optimizēšanas ietvaros atteikties no informatīvā tālruņa ārpakalpojuma funkcijas un ieviest risinājumu, ka informācijas sniegšanas funkciju veic PMLP teritoriālās nodaļas.

Ministrs

R.Kozlovskis